

PLUS

J. G. Ballard
Království tvé

J. G. Ballard
Království tvé

J. G. Ballard
Království tvé

PLUS

Přeložil Ladislav Nagy

Copyright © 2006 by J. G. Ballard

Translation © Ladislav Nagy, 2012

ISBN 978-80-259-0002-4

Část I

1

Svatojiřský kříž

Předměstí sní o násilí. Jejich obyvatelé podřimují ve svých nudných vilkách, obklopeni vlídnými nákupními středisky, a trpělivě čekají na noční můry, které je vytrhnou ze snění a vtáhnou do vášnivějšího světa...

Zbožné přání, říkal jsem si, jak Heathrow pomalu mizelo ve zpětném zrcátku, a taky bláhové, prostě zažraný zvyk člověka od reklamy, který dává obalu přednost před sušenkou. Přesto bylo obtížné zaplašit ty myšlenky v krajině, kterou jsem s takovým úsilím pomáhal budovat. Přejel jsem do pomalého pruhu dálnice M4 a četl cedule vítající mě ve vnějších předměstích Londýna. Ashford, Staines, Hillingdon – šílené adresy, které znají jen ti nejzoufalejší podomní obchodníci. Za Heathrow se rozkládají říše konzumního života a vládne tu záhada, kterou jsem byl doslova posedlý až do dne, kdy jsem za sebou naposledy zavřel dveře agentury: Jak probudit spící lidi, kteří mají všechno, kteří si koupili sny, jež se dají za peníze koupit, a vědí, že udělali dobrý kauf?

Na palubní desce blikala šipka levého blinkru, přitom bych přísahal, že jsem ho nezapínal. O nějakých sto metrů dál byl ale sjezd z dálnice a já měl takový nejasný pocit, že čeká právě na mě. Zpomalil jsem, sjel z dálnice, zajel do tunelu, který se stáčil do protisměru a projel kolem billboardu, jenž mě vybízel k návštěvě nového administrativního a konferenčního centra. Prudce jsem zabrzdil, na okamžik zauvažoval, že bych vycouval zpět na dálnici, a pak to vzdal. Vždycky se nechávám vést cestou...

Jako většinu lidí z centra Londýna svíral i mě zvláštní pocit, kdykoli jsem opustil střed města a přiblížil se k předměstím.

Přitom celou svou kariéru v reklamním průmyslu jsem strávil tím, že jsem se pokoušel předměstím zalíbit. Na rozdíl od rozechvělé, vynervované metropole jsou městečka na okraji, podřimující na ochranném rameni dálnice M25, prakticky vynálezem reklamního průmyslu, anebo tak si to alespoň accounti jako já namlouvají. Předměstí, věřili jsme tehdy všichni neochvějně, jsou definována výrobky, které jim prodáváme, značkami a logy, jež sama definují jejich životy.

Přesto se nám předměstí tak či onak vzpírala, byla čím dál elegantnější a sebevědomější, stávala se skutečným centrem země a nás si držela hezky na odstup. Hleděl jsem na klidné moře cihlových štítů, příjemné parčíky a školní hřiště a bodlo mě u srdce; byl to podobný pocit, jako když mě má žena láskyplně políbila, jako by plaše mi zamávala ze dveří našeho bytu v Chelsea a vzápětí mě opustila. Cit se může projevit v tom nejcyiničtějším okamžiku.

Já měl však ke znepokojení zvláštní důvod – jen pár týdnů předtím se tahle přátelská předměstí vytrhla ze spánku, vycenila zuby, vyskočila a zabila mi otce.

V devět hodin ráno, dva týdny po otcově pohřbu, jsem se vydal z Londýna do Brooklands, městečka mezi Weybridge a Wokingem, které vyrostlo kolem automobilového okruhu ze třicátých let. Otec v Brooklands prožil dětství a po životě prolétaném po celém světě se starý pilot dopravních letadel vrátil na penzi domů. Chystal jsem se zajít za notářem, zjistit, jak to je s ověřením jeho poslední vůle, a byt nabídnout realitní kanceláři. Jinými slovy: formálně uzavřít život, který mi vždy zůstal cizí. Notář Geoffrey Fairfax mě informoval, že byt se nachází na dohled od nepoužívaného závodního okruhu, jenž musel na starého muže působit jako věčný sen o rychlosti a připomínat mu všechny ty ranveje, které se mu pořád míhaly hlavou. Až zabalím jeho uni-

formy a zamknu za sebou dveře, udělám tak vlastně čáru za bývalým pilotem British Airways, nepřítomným rodičem, jehož jsem měl za hrdinu, ovšem vídal jsem ho jen zřídkakdy.

Mou tvrdohlavou, ale zároveň velice nervózní matku opustil, když mi bylo pět, nalétal miliony mil na ta nejnebezpečnější letiště světa, přežil dva pokusy o únos letadla, a pak zahynul při bizarní přestřelce v předměstském nákupním centru. Jakýsi chovanec ústavu pro duševně choré dostal denní vycházku, do atria nákupního střediska Metro centrum pronesl zbraň a bez rozmyslu začal střílet do lidí, kteří si sem o polední pauze přišli nakoupit. Tři lidé zemřeli, patnáct utrpělo zranění. Otce zasáhla jediná kulka, bohužel však smrtelná. Takovou smrt by si člověk dokázal představit v Manile, Bogotě nebo na východním okraji Los Angeles, ale v malém anglickém městečku zasazeném mezi lesíky? Bohužel otec i tak přežil své příbuzné a většinu přátel, ale aspoň jsem mu obstaral poslední obřad a na onen svět ho vyprovodil.

Vzdaloval jsem se od dálnice a představa, že skutečně otočím klíčem ve dveřích otcova bytu, se začala rýsovat v předním okně jako nějaký lehce zlověstný průhledový displej. Bylo mi jasné, že tam tak trochu stále bude – z ručníků, šatů, špinavého prádla bude cítit pach jeho těla, svůj zvláštní pach budou vydávat i staré bestsellery v knihovně. Ale jeho přítomnost bude vyvažovat moje absence, mezery budou všude jako prázdná políčka v plástvi medu, lidské mezery, jež jeho syn nedokázal vyplnit, když on sám opustil rodinu kvůli létání.

Ty mezery byly i ve mně. Namísto toho, abych se s matkou tahal po obchodech Harveye Nicholse nebo věčně vysedával u Fortnuma na čaji, jsem měl být s tátou, vyrábět s ním svého prvního draka, hrát kriket, učit se zapalovat táborák nebo jezdit na člunu. Aspoň že jsem udělal kariéru v reklamě, úspěšnou až do okamžiku, kdy jsem udělal tu chybu, že jsem si vzal za ženu kolegyni z práce, a tak si opatřil soupeřku, již jsem nemohl porazit.

Dojel jsem na konec dálničního sjezdu a vlekl se za obrovským kamionem plným mikroaut, všechna se leskla, jako by byla k nakousnutí anebo alespoň k olíznutí jako nějaká jablíčka v karamelu zpříjemňující člověku den. Kamion zastavil na semaforech jako rozružený železný býk chystající se vtrhnout do koridy volné silnice, pak s burácením zamířil do nedalekého průmyslového komplexu.

Najednou jsem nevěděl, kde jsem. Vjel jsem do míst, která dle mapy automotoklubu měla být oblastí věkovitých městeček v údolí Temže – Chertsey, Weybridge, Walton. Jenže já kolem sebe žádná městečka neviděl a i známek trvalého lidského osídlení tu bylo jen pár. Projížděl jsem územím rozpínající se suburbie, geografii smyslové deprivace, zónou dvouproudých silnic, benzinových pump, administrativních komplexů a ukazatelů na Heathrow, krajinou neobdělávaných polí plných propanbutanových lahví, skladišť obalených do exotických ocelových plášťů. Projel jsem kolem brownfieldu, jemuž vévodil obří billboard oznamující, že terminál Heathrow Jih rozšířili a jeho nákladová kapacita je teď neomezená, ačkoli kolem mě se rozprostírala jen prázdná země, odkud už všechno poslali pryč předem. Nic nedávalo smysl, pokud to bylo vytržené z kontextu pomíjivé letištní kultury. Varovná návěstí se upozorňovala navzájem a celé území bylo kvůli nebezpečí zakódované. Nad vjezdy do skladišť se krčily bezpečnostní kamery, šipky na semaforech pro odbočení doleva neúnavně blikaly a naváděly řidiče do útulku špičkově zabezpečených technologických parků.

Přede mnou se objevila řada nízkých domků skrývajících se ve stínu za hrází vodní nádrže a obklopených autobazary, které tvořily pojítko mezi těmito domky a světem. Dal jsem se na jih, projel kolem čínského bufetu, skladiště se zlevněným nábytkem, chovatelské stanice bojových psů a ponurého domovního bloku připomínajícího částečně přestavěnou věznici. Nebyla tu žádná kina,

kostely ani občanská centra, jediný kulturní život tak představovaly nekonečné billboardy propagující nablýskaný konzumní životní styl.

I přes svůj odtažitý a kritický pohled, jenž sám neměl daleko k tomu nejhlupejšímu snobství, jsem si uvědomoval, že toto je svět, který jsem po dvacet let pomáhal vytvářet.

Autá po mé levé ruce, velké rodinné limuzíny, se dala do pohybu a odbočila do vedlejší ulice, kde se snažila ulovit místo k zaparkování. O tři sta metrů dál se paprsky slunce odrážely od řady výloh. Okrajové městečko jako by kouzlem povstalo z křižovatky příjezdových cest a dvouproudých silnic. Záchrana se zbloudilému pocestnému nabízela v podobě neonů před pobočkou řetězce prodávajícího zahradní náčiní a cestovní kanceláře snažící se klienty nalákat na „manažerskou dovolenou“.

Čekal jsem, až naskočí zelená, byla to věčnost vtěsnaná do několika vteřin. Světla semaforu vypadala jako nějaká úzkoprsá božstva dohlížející na opuštěnou křižovátku. Sešlápl jsem plyn, protože mě napadlo, že bych křižovátkou mohl prolétnout na červenou, jenže vzápětí jsem si všiml, že přímo za mnou stojí policejní auto. Stejně jako nedaleké městečko se i toto auto objevilo takřka zničehonic, jako by ho přilákala neklidná představivost netrpělivého řidiče v nadupaném sportáku. Celá ta defenzivní krajina jen čekala, až se tu stane zločin.

O deset minut později jsem se svalil na čalouněnou lavici v prázdné indické restauraci kdesi v centru nějakého městečka u dálnice. Rozložil jsem mapu nad zastaralým jídelním lístkem, knížkou sestávající z laminovaných stránek, jejichž obsah se po léta neměnil, a snažil jsem se přijít na to, kde zrovna jsem. Asi někde jihozápadně od Heathrow, říkal jsem si, v nějakém tom městečku u dálnice, která tu nekontrolovaně rostla od šedesátých

let a žili v nich lidé, kteří se spokojeně cítili pouze ve spádové oblasti mezinárodního letiště.

V takové krajině skýtala čerpací stanice u dvouproudé silnice silnější pocit sounáležitosti než nějaký kostel či kaple a představovala podstatně vyšší povědomí o sdílené kultuře, než jaké by mohla nabídnout knihovna nebo městská galerie. Nechal jsem jensena ve vícepodlažním parkovacím domě, jenž byl dominantou města – masivní nakloněná desetipodlažní budova z betonu, svým způsobem záhadnější než Mínotaurův labyrint v Knóssu, kde jsme podle – trochu perverzního – návrhu mé ženy měli strávit líbáčky. Nicméně přítomnost této obrovské stavby byla odrazem oné otřepané fráze, že parkování se stává největší duchovní potřebou britského obyvatelstva.

Zeptal jsem se vedoucího, nervózně působícího Bengálce po padesátce, kde že to jsem, a podával mu mapu, nicméně on jako by byl duchem nepřítomný, takže mi ani neodpověděl. Namísto toho upřeně sledoval auta projíždějící po hlavní silnici. Do okna někdo kdysi hodil cihlu a obrovská prasklina se jako turecká šavle táhla od stropu až k podlaze. Zkoušel mě nasměrovat do zadní části restaurace, na stůl u okna je prý rezervace, já ho však ignoroval a sedl jsem si přímo k prasklému oknu, neboť jsem toužil pozorovat město a jeho každodenní shon.

Kolemjdoucí byli příliš zaměstnáni nákupy, takže mě ani nezaregistrovali. Vypadali blahobytně a spokojeně, sebevědomě korzovali po městečku, jež tvořily jen samé obchody a malé obchodáky. Dokonce i zdravotní středisko teď vypadalo jako nějaká prodejna, za výlohami byly vystavené sady na měření tlaku a cédéčka s různými fitness programy. Ulice byly jasně osvětleny, působily vesele, upraveně a na hony se lišily od mně důvěrně známého centra Londýna. Ať už se to tu jmenovalo jakkoli, rozhodně se tu po ulici neválely noviny, chodníky nehyzdily žvýkačky ani odhozené krabice. Tady si člověk nemohl vypůjčit

knihu, zajít na koncert, pomodlit se, nahlédnout do farní kroniky, ani věnovat dar charitě. Stručně řečeno, toto městečko představuje konečnou fázi konzumní společnosti. Líbilo se mi a pocítoval jsem jistou hrdost, že jsem pomáhal definovat hodnoty této společnosti. Historie a tradice starší Británie, ony příčiny její pomalé smrti udušením, nehrají v životě zdejších lidí žádnou roli. Ti žijí ve věčné přítomnosti nakupování, v níž nejhlubší morální otázky jsou toho typu, jakou si koupit ledničku nebo pračku. Ale spoň však u domorodců z údolí Temže s jejich letištní kulturou nehrozí, že by rozpoutali nějakou válku.

Před oknem se zastavil příjemně vypadající pár ve středních letech a láskyplně se jeden o druhého opírali. Měl jsem z nich radost, a tak jsem na prasklé sklo zaťukal a v rázném gestu vztyčil palec. Muže však zjevení pivního přízraku, který se na něj usmíval ze vzdálenosti několika centimetrů, vylekalo, vykročil vpřed, aby chránil svou ženu, a prstem si poklepal na kovovou vlaječku v klopě saka.

Tu vlajku jsem spatřil, už když jsem do města vjížděl, svatojiřský kříž v bílém poli. Vlála na obytných domech i na administrativních komplexech. Červený křížácký kříž tu byl prostě všude, povlával na stožárech před domy a propůjčoval anonymnímu městu slavnostní atmosféru. Ať už byli zdejší lidé jacíkoli, rozhodně byli hrdí na své angličanství, což je bytostná víra, o kterou je nedokáže připravit ani celá armáda reklamních textařů.

Usrkaával jsem pivo bez příchuti, další z triumfů naší agentury, prohlížel si mapu a vedoucí restaurace se neustále motal kolem mě. Ale já s objednávkou nikterak nespěchal, a to nejen z toho důvodu, že jsem o nabízeném jídle měl poměrně pochybné mínění. Jediným fixním bodem na mapě byl otcův byt v Brooklands, jen pár mil na jih od místa, kde jsem zrovna seděl. Dokázal jsem si představit, že sedí za stolem a čeká, že se mnou povede příjímáčí pohovor na novou pozici – totiž na to, být jeho synem.

Co by viděl v těch prvních, rozhodujících třiceti vteřinách poté, co by uchazeč vstoupil do jeho místnosti? Richard Pearson, 42 let, nezaměstnaný PR manažer. Docela sympatický, ale možná vypadá trochu vyčůraně. Potají kouří, v mládí se zúčastnil wimbledonské juniorky, na pravé ruce má tenisový loket. Jako manžel selhal, jeho bývalá žena ho pěkně vypekla. Veselý, optimistický, ale v soukromí trochu zoufalý. Namlouvá si, že je terorista, přičemž umí jen ohřívat pantofle pozdnímu kapitalismu. Uchází se o pozici syna a dědice, přitom o svých povinnostech a právech má velice mlhavé povědomí...

Jistá mlhavost ve mně byla, a netýkala se jen mého otce.

Týden předtím, než zemřel, jsem vezl jednu blízkou přítelkyni na letiště Gatwick. Zrovna se chýlilo ke konci pár nejšťastnějších měsíců v mém životě za mnoho let. Byla to Kanadanka, v Británii strávila rok studijního volna a teď se vracela do práce na katedře moderních dějin na univerzitě ve Vancouveru. Líbilo se mi její sebevědomí, humor a taky to, jak upřímně si o mě dělala starosti. „No tak, Dicku! Rozhoupej se!“ Mluvila o tom, že bych mohl jet s ní a třeba si najít práci na katedře mediálních studií. „Je to takový akademický odpad, ale ty přece dokážeš všechno okecat.“ Věděla, že mě z agentury vyštvali – moje poslední kampaň byla nákladné fiasko –, a naléhala na mě, abych se na sebe díval sebekriticky, což se člověku nikdy dvakrát nechce. Začalo se mi po ní mocně stýskat ještě měsíc před jejím odjezdem a vážně jsem byl v pokušení přetnout pupeční šňůru a jet s ní.

Pak u odletové přepážky na Gatwicku našla v kabelce můj pas – zůstal tam v zapnuté postranní kapse od našeho víkendového výletu do Říma. Zmateně zírala na fotografii, jako by to byl portrét nějakého válečného zločince. „Richard...? Kdo? Dicku, můj bože! To jsi ty!“ Vykřikla tak nahlas, že vzbudila pozornost pracovníků ostrahy. Pochopil jsem to jako silný podvědomý signál.

Vancouver a útěk do akademické sféry holt budou muset počkat. Pokud někdo, kdo mě má rád a spí se mnou, dokáže zapomenout, jak se jmenuju, sotva stane před odletovou halou, nutně musím ve svém životě něco změnit. A třeba mi v tom táta pomůže.

Dopil jsem pivo pod dohledem vedoucího, jenž přistoupil k oknu a se znepokojením sledoval nebe nad vícepodlažním parkovacím domem. Chtěl jsem se ho zrovna zeptat na ty odznáčky se svatojiřskou vlajkou, které nosilo tolik kolemjdoucích, jenže on zrovna na dveřích otočil ceduli na „Zavřeno“ a rychle zmizel v zázemí podniku. Rozezvučely se sirény a skupinky nakupujících se zahleděly na oblaka kouře vznášející se nad nákupním střediskem. Kolem se prohnala dvě policejní auta se zapnutými majáky.

Hluboký mír konzumně založeného městečka něco narušilo. Majitel restaurace se vytratil do kuchyně, bylo slyšet vyděšený ženský křik. Nechal jsem na stole peníze na zaplacení útraty, složil mapu, odemkl dveře a vyšel na ulici. Davem projíždělo hasičské auto a z jeho troubení bolela hlava. Šel jsem za ním pěšky a procházel kolem chodců, kteří znepokojeně pohlíželi na tmavnoucí oblohu.

Několik set metrů od centra městečka, poblíž silnice, kterou jsem přijel od dálnice, hořelo před skromným blokem obecních domů auto. Obyvatelé postávali se založenýma rukama na předzahrádkách a dívali se, jak ze starého volva šlehají plameny. Policista stříkal do kabiny auta hasicím přístrojem, jeho kolega zadržoval dav. Lidé upírali zrak na ošuntělý domek jednoho ze sousedů, před jehož vchodem postávala policistka a rezignovaně pohlížela na neudržovanou zahradu. Na zeď domu napsal někdo bílou barvou hanlivý nápis a já si v duchu říkal, že poklidnou atmosféru čtvrti narušil nevídaný nový soused, možná propuštěný vrah nebo pedofil, jehož místní samozvaní strážci zákona odhalili a zapálili mu auto.

Proplétal jsem se mezi zvědavci, mnozí z nich ještě měli v ru-

ce nákupní tašky a výjev si prohlíželi jako nějakou neočekávanou předváděčku v obchodním domě. Ve tvářích se jim zračil nepřátelský, leč ostražitý výraz a zcela ignorovali hasičskou stříkačku, která zastavila za nimi. Úplně vpředu u branky stáli tři muži ve svatojiřských košilích, zaměstnanci místního železářského řetězce, jehož logo měli vytištěné na náprsních kapsičkách. Jejich svalnaté, mírně paranoidní postavy mi připomínaly ochranku na fotbalových zápasech, jenže tady široko daleko žádný fotbalový stadion nebyl a jediný sport se odehrával před těmito zašlými řadovkami.

„Co se děje? Schovává se někdo uvnitř...?“ zeptal jsem se rozložitě ženy, která si něco mumlala pro sebe, zatímco její dcera na mě civěla s vytřeštěnýma očima. Můj hlas však zanikl v hluku davu. Pak se dveře domu otevřely a na prahu stanul vousatý muž v turbanu a černém hábitu. Gestikuloval směrem k ustaraným tvářím v předsíni za sebou. Nad dveřmi visela malá keramická plaketa s nápisem v arabštině a já si uvědomil, že tenhle skromný předměstský domek je vlastně mešita. Stal jsem se tak svědkem propuknuvší náboženské čistky.

Imám na pokyn policistky pobídl své stoupence, aby vyšli na předzahrádku. Na světlo vyšli tři asijsí mladíci v džínách a bílých košilích, následováni postarším Pákistáncem a ženou v galábii s kufrem v ruce. Se skloněnými hlavami procházeli nyní už ztichlým davem pod ochranou policie a hasičů. Když žena procházela kolem mě, zakopla o obrubník a já zachytil z jejích šatů jakýsi zatuchlý, nasládlý odér – pach strachu.

Natáhl jsem ruce, abych jí pomohl, nicméně po razantním nárazu ramenem jsem ztratil rovnováhu. Dva prodavači z železářství ve svatojiřských košilích mi zastoupili cestu a upírali svráštělé zraky kamsi nad mou hlavu. Zakopl jsem a padl na koleno vedle volva, rukama jsem se opřel o seškvařený kus plastu ze sedačky. Lidé mě překračovali, nákupní tašky se mi houpaly kolem

tváře. Policistka mi beze slova pomohla na nohy, pak mě provedla davem k policejnímu vozu, v němž už na zadním sedadle seděl osamocený imám. Členové jeho malého shromáždění se mezitím ztratili v dýmu.

„Vy patříte k němu?“ zeptala se policistka a otevřela dveře u sedadla spolujezdce. „Můžete si sednout dopředu...?“

„Ne, ne, já tudy jen projíždím. Jako turista.“

„Turista? Těch sem tedy zrovna moc nejezdí,“ prohodila, zabouchla dveře a odvrátila se ode mě. „Příště zkuste brooklandské Metro centrum. Anebo Heathrow... tam je vítanej každej.“

Šel jsem zpátky na parkoviště a už vůbec mě nepřekvapovalo, že policistka pokládá nákupní centrum a letiště za turistickou atrakci. Byl jsem svědkem výrazně předměstské podoby rasových nepokojů, jaká jen stěží dokázala narušit poklidné nakupování ve městě. Nakupující se dál spokojeně pásli jako ochočená dobytčata. Nikdo nezvýšil hlas, nehodil kámen, ani po násilí zde nebylo stopy, tedy když nepočítám sebe a to staré volvo.

Vyjel jsem z parkoviště a vydal se podle ukazatele na Shepertona a Weybridge. To zvláštní městečko jsem opouštěl s úlevou. Došlo mi, že vznikl nový typ nenávisti, tiché a disciplinované, jež se projevuje jako rasismus tlumený věrnostními kartami a PIN kódy. Modelem veškerého lidského chování se stalo nakupování zbavené emocí a vzteku. Rozhodnutí sousedů vypudit imáma nebylo nic jiného než zákaznickova volba.

Všude vlály svatojiřské vlajky, na zahrádkách domů, čerpacích stanicích i poštách. Bezejmenné město slavilo své největší vítězství.

2

Cesta domů

Cesty jen zřídka kdy končí v okamžiku, kdy já si to myslím. Často se stává, že zapomenuté zavazadlo putuje dál a číhá na mě, když to nejméně čekám, krouží na prázdném pásu jako důkaz pro pozdější proces.

Když jsem o hodinu později vjížděl do Brooklands, hlavou se mi honily letiště, přílety a konečný odlet jednoho starého pilota. Kolem mě se rozprostíralo prosperující městečko v údolí Temže, příjemná krajinka pohodlných domků, stylových kancelářských budov a obchodních center, přesně to, jak si každý člověk z reklamní branže představuje Británii v jedenadvacátém století. Projel jsem kolem rozsvíceného nového sportovního stadionu, který připomínal noční klub pod otevřeným nebem. Na signalizačních panelech běžel klip kampaně na bezpečnost silničního provozu, jenž hladce přecházel do elegantní reklamy na platinovou kreditní kartu. Brooklands se skvělo. Prosperita zářila z každého šindele a šterkové cesty, každého zlatého labradora a dospívající dívenky jedoucí na svém dobře příježděném koni.

Neustále jsem však musel myslet na onu vyděšenou muslimku, odváděnou pod policejní ochranou z maličké mešity, na kyselý zápach jejích šatů a pach děsu, který nedokáže překrýt žádný parfém. V údolí Temže prostě došlo k nějaké hrozné chybě a já tu ženu v duchu ztotožňoval se svým otcem, další obětí nemoci, jejíž kořeny vězí hlouběji než nakupování.

Před třemi týdny se můj otec, kapitán Stuart Pearson, někdejší zaměstnanec British Airways a Middle East Airlines, v sobotu vydal na pravidelný odpolední nákup do brooklandského Metro centra. Ve svých pětasedmdesáti letech byl stále čilý, takže oněch zhruba osm set metrů do nákupního centra šel pěšky. Ve

středisku, jež na západním okraji Londýna sloužilo jako alternativa velkého centra Bluewater nedaleko Dartfordu, vplul do davu nakupujících a přes atrium přešel do trafiky, kde prodávali jeho oblíbený dýmkový tabák Dunhill.

Krátce po druhé hodině začal do davu pálit vyšinutý střelec. Tři zákazníci zabil, patnáct dalších zranil. V následném zmatku se mu podařilo uprchnout, nicméně policie záhy dopadla mladého muže jménem Duncan Christie. Ukázalo se, že jde o pacienta nedaleké psychiatrické léčebny, který má záznam v trestním rejstříku a za sebou řadu výtržností. Proti obřímú nákupnímu centru vedl výstřední kampaň a několik svědků jej spatřilo, jak prchá z místa činu.

Otec byl zasažen do hlavy jednou jedinou kulkou, ztratil vědomí a lidé kolem se ho pokoušeli oživovat. Společně s ostatními zraněnými byl převezen do brooklandské nemocnice, odtud ho vrtulníkem přepravili na specializované neurologické oddělení Královské svobodné nemocnice, kde následujícího dne zemřel.

Několik let jsem otce neviděl, takže když mě dovedli do márnice, nemohl jsem tu drobnou, věkem sešlou tvář s vyčnívajícími kostmi vůbec poznat. Otec strávil patnáct let v Dubaji, a tak jsem nečekal, že by na obřad do krematoria na severním okraji Londýna někdo přišel. Přesto se s ním přišlo rozloučit několik postarších pilotů British Airways – vlasy měli prošedivělé, ale postoj rovný a v očích se jim zračily miliony nalétaných mil. Z Brooklands žádní známí nedorazili, pouze zástupkyně jeho právníka, sympatická čtyřicátnice jménem Susan Dearingová, která mi před obřadem předala klíče od otcova bytu.

Překvapivě přišel i zástupce obchodního centra, dychtivý mladý manažer z oddělení pro styk s veřejností, jenž se všem představil jako Tom Carradine a podle všeho i tuhle morbidní událost vnímal jako marketingovou příležitost. S námahou skrýval profesionální úsměv a pozval mě, abych při další návštěvě Brooklands

jejich centrum navštívil, jako by snad z tragédie nakonec ještě mohlo vzejít něco dobrého. Došlo mi, že návštěva pohřbů zákazníků, kteří zemřeli v nákupním středisku, je součástí poprodejních služeb, ale byl jsem příliš rozrušený na to, abych ho odbyl.

Do zadní lavice vklouzly dvě mladé ženy, zrovna když se ze skrytého reproduktoru rozkvílela varhanní skladba. Tuhle hudbu, zvuky rakví skřípějících jako prkna galéry zmítané prudkou bouří, mohl ocenit skutečně jen mrtvý. Jedna z těch žen se zasmála, sotva kaplan začal s homilií. O mém otci nic nevěděl, a tak mu nezbývalo než přerývat ty nekonečné trasy, které kapitál Pearson nalétal. „Dalšího roku se Stuart ocitl na letu do Sydney...“ Dokonce i já jsem se uchichtl.

Ženy odešly hned po obřadu, ale pak jsem zahlédl, jak mě jedna z nich sleduje, zatímco její přítelkyně hledá klíčky od auta. Tmavovláska vyzařovala onen druh nenucené krásy, který může uvádí do rozpaků, nicméně byla příliš mladá na to, aby byla jednou z otcových přítelkyň. Ale o posledních dnech života toho starého lva nebes jsem nevěděl nic. Netrpělivě přešlapovala, zatímco její kolegyně zápasila se zámkem, a snažila se skrýt na sedadle pro spolujezdc. Když projížděly kolem mě, podívala se na mě a sama pro sebe si přikývla, evidentně si říkala, že jsem pochybná existence, jež se s otcem měřit nemůže. Ani nevím proč, ale tušil jsem, že se ještě potkáme.

Provoz do Brooklands se zpomalil a zaplnil šestiproudou dálnici postavenou za tím účelem, aby obyvatelstvo jihovýchodní Anglie přitáhla do Metro centra. Obří hliníková kopule dominovala okolní krajině a uvnitř se skrývala největší nákupní galerie v Londýně a okolí, katedrála konzumního životního stylu, jehož kongregace dalece převyšovaly ty, které se scházely v křesťanských kostelech. Stříbrná střecha budovy se tyčila nad okolními kancelářskými komplexy a hotely, takže připomínala trup velké kosmické lodi.

Vizuálně odkazovala na Millenium Dome v Greenwichi a plně dostávala svému jménu, neboť se nacházela v samém srdci nové metropole obklopující Londýn, nového města postaveného po obvodu toho starého a kopírujícího velké dálnice. Konzum ovládal životy zdejších lidí, kteří ať dělali cokoli, vždy působili dojmem, že nakupují.

Přesto se objevily známky, že se v tomto obchodním ráji za-bydlelo několik hadů. Brooklands bylo staré okresní město, nicméně když jsem projížděl chudšími předměstími, míjel jsem prodejny asijských obchodníků, které se staly terčem vandalských útoků, trafiky se zabeđenými okny, polepené svatojiřskými samolepkami. Bylo tu moc sloganů a graffiti na to, aby se tu člověk cítil pohodlně, moc symbolů BNP a KKK načmáraných na rozbitých oknech, moc svatojiřských vlajek třepotajících se před předměstskými domky. Ve městě, jehož blízké sousedství tvořily protihlukové stěny dálnice, bylo cítit víc než jen náznak stíhomamu, jako by tito obyvatelé supermarketové komunity čekali, že každou chvíli dojde k nějakému násilí.

V nízkém jensenu nebylo k dýchání, tak jsem stáhl okénko a dal přednost silničnímu mikroklimatu benzinových a naftových výparů. Kolona se konečně rozjela, já odbočil za ukazatelem *Brooklandské automobilové muzeum* doleva a projížděl ulicí vilek skrytých za vysokými zdmi. Otec si za svůj poslední domov vybral byt v rezidenčním komplexu třípatrových domů zasazených do parku. Do komplexu se vjíždělo úzkou cestou z hlavní ulice. Projížděl jsem mezi stěnami z ptačího zobu a zkoušel si připravit alespoň pár jednoduchých odpovědí, které by otec jistě rád slyšel a na jejichž základě bych byl hoden ujmout se pozice jeho syna, jež mi byla téměř před čtyřiceti lety odeprána.

Podvědomě jsem se o toto místo ucházel, kdykoli jsem se s otcem viděl – vždy byl milý, ale zároveň odtažitý, jako kdyby

potkal nějakého mladého člena staré posádky letadla. Matka mu posílala opisy mých vysvědčení, později fotografii z promoce, ale to ho dokázalo akorát naštvat. Naštěstí během dospívání jsem o něj ztratil zájem a naposledy ho viděl na pohřbu své macechy, kde byl tak rozrušený, že jsme si nemohli ani promluvit.

Vždycky jsem toužil po tom, aby mě měl rád, ale vzpomněl jsem si na kufr zapomenutý na opuštěném pásu. Jak bych reagoval, kdybych na římse jeho krbu našel svou zarámovanou fotografii nebo album, kam si s láskou ukládal výstřižky z *Advertiser's Weekly* dokumentující mou tehdy úspěšnou kariéru?

S klíči v ruce jsem vystoupil z vozu a hlubokým štěrkem přešel ke vchodu do domu, a skoro jsem čekal, že sousedi mě vyjdou ze svých bytů pozdravit. Kupodivu se nepohnula ani záclona, a tak jsem vyšel do nejvyššího patra. Napočítal jsem do pěti, otočil klíčem v zámku a vstoupil do předsíně.

Závěsy byly částečně zatažené a slabé světlo jako by osvětlovalo nezaměnitelné kulisy. Byl to typický byt starého muže, včetně koženého křesla a čtecí lampičky, stojánku s dýmkami a humidoru. Téměř jsem očekával, že se otec každou chvilku objeví, přejde k domácímu baru z palisandrového dřeva, nalije si skotskou se sodou, vytáhne z knihovny oblíbený svazek a začne jím listovat. Stačilo jen, aby zazvonil telefon, a drama mohlo začít.

Bohužel hra dávno skončila a telefon už nikdy nezazvoní, přinejmenším nikdo už nezavolá mému otci. Snažil jsem se tu scénu vytěsnit z mysli, iritovala mě moje povrchnost, profesní deformace, jež mě nutila banalizovat celý život na klíše TV reklamy. Neotevřená pošta na stolku v předsíni mě přivedla na temnější myšlenky. Bylo to zvláštní, ale několik obálek s černým pruhem bylo adresováno otci, jako by si je sám mohl přečíst.

Přešel jsem obývací pokoj a roztáhl závěsy. Do zatuchlého pachy tabákového kouře a ještě zatuchlejších vzpomínek proniklo

jasné světlo ze zahrady. Předě mnou se nad domy a kancelářskými budovami tyčila stříbrná kopule Metro centra, jež bylo dominantou krajiny západně od Londýna. Vůbec poprvé jsem si uvědomil, že centrum svou přítomností působí téměř konejšivě.

Další hodinu jsem chodil po bytě, otevíral zásuvky u stolu a kredence v kuchyni jako nějaký zloděj, který chce navázat vztah s majitelem domu, jež právě vykrádá. Představoval jsem se svému otci, byt jsem na návštěvu zavítal poněkud opožděně. Trochu smutně jsem zakroutil hlavou nad spartánskou ložnicí s úzkou matrací, jež byla součástí jeho vdovského sebeodpírání. Zde snil starý muž své poslední sny o letu, v duchu si představoval křídla letící nad pouštěmi a ústími tropických řek. Otevřel jsem skříň a napočítal šest uniforem držících pohromadě jako celá posádka vyšších důstojníků. Na toaletním stolku byla sada stříbrných kartáčů na vlasy, patrně dar, který věnoval mé nevlastní matce a které zde nechal, aby mu každé ráno připomínaly tuto vychrtlou, leč stále elegantní ženu. Další vzpomínkou na léta manželství byl starý flakón Chanelu, jehož obsah už dávno vyprchal. Stiskl jsem víčko a ucítil slabou vůni, ozvěnu tolik milované pleti.

V koupelně jsem otevřel skříňku na léky v očekávání, že se mi naskytne pohled na menší skladiště vitaminových doplňků. Ale až na čistící prostředek na zubní protézu a projímadlo v tobolech zely police prázdnotou. Otec se udržoval v kondici, ve volném pokoji měl veslařský tretražér a rotaped. V kumbále za kuchyní bylo žehlicí prkno a stůl s rychlovarnou konvicí a plechovkou sušenek, které patřily paní, jež sem chodila na úklid. Za komínky vyžehleného prádla a řadou silně naškrobených košil byl pracovní kout s počítačem a tiskárnou a taky několik knih.

Šel jsem zpět do obývacího pokoje a prohlížel si knihovnu, v níž nechyběly řady oblíbených románů, almanachy kriketu

a průvodce po restauracích v různých leteckých destinacích: Hong Kong, Ženeva, Miami. Časem projdu jeho stůl a budu hledat doklady o akcích, výpisy z účtů a daňové vratky a zkusím si udělat obrázek o dědictví, které po sobě zanechal, a penězích, jež se mi teď více než hodí – když jsem nezaměstnaný a pravděpodobně bez práce zůstanu.

Prozatím jsem nechal zásuvky zavřené. Dozvěděl jsem se dost na to, abych si uvědomil, že jsem tohoto starého muže sotva znal a že už ho pravděpodobně nikdy nepoznám. Hledal jsem sebe, ale evidentně jsem v jeho životě žádnou úlohu nehrál.

Uprostřed římsy stála zarámovaná fotografie mladistvého kapitána pózujícího s posádkou před BOAC Comet, patrně prvním strojem, jemuž otec velel. Působil elegantně a sebevědomě, vypadal o deset let mladší než zbytek posádky a mohl by být mým mladším bratrem.

Po obou stranách této fotografie byly sady menších rámečků a všechny obsahovaly snímky žen z dovolené. Na jedné byla veselá blondýnka vystrkující nohy ze sportovního vozu. Druhá blondýna zase pózovala v tenisovém úboru před káhirským hotelem, zatímco třetí se šťastně křenila před Tádž Mahalem. Jiné blondýnky se usmívaly přes stolky nočních barů nebo polehávaly u bazénů. Všechny ženy v téhle sbírce trofejí byly šťastné a uvolněné; dokonce i ta trochu křečovitá třicítka v kožichu, v níž jsem poznal svou matku, jako by před objektivem otcova fotoaparátu na chvilku ožila. Ta sbírka fotografií se mi zvláštním způsobem zalíbila, už teď jsem měl starého pilota rád a byl jsem pevně rozhodnutý, že ho chci poznat lépe.

Zatáhl jsem závěsy a chystal se vyrazit na schůzku se seržantkou Falconerovou z brooklandské policejní stanice, jež mě měla seznámit s tím, jak pokročilo vyšetřování té tragické střelby. Snažil jsem se nemyslet na vyšínutého mladíka, jenž najednou začal střílet do davu nakupujících, a tak jsem se zadíval na

půl míle vzdálený závodní okruh. Část náspu se zachovala jako památka ze třicátých let, heroického to věku rychlosti, éry Schneiderova poháru a rekordních letů, kdy si vlnadné pilotky v bílých kombinézách zapalovaly cigarety Craven A a ležérně se opíraly o svá letadla. Veřejnost byla uchvácená snem o rychlosti, jemuž se žádná reklamní agentura nemohla vyrovnat.

Do místnosti pronikla slabá vůně, závan drahé, ale nepříjemné kolínské. Stál jsem ve stínu za zataženými závěsy a pozoroval urostlého muže v černém obleku, jak se zastavil ve dveřích a pravou rukou hledá vypínač na zdi. V levé ruce držel něco, co vypadalo jako kovový obušek, ten pozdvihl a štouchal s ním do tmy před sebou.

Chtěl jsem zachovat chladnou hlavu, zhluboka jsem dýchal a pomalu poodstoupil od okna, takže mě před vetřelcem kryly dveře od obývacího pokoje. Ve světle odrážejícím se od zarámovaných fotografií na krbové římse jsem viděl, že svalnatý nezvaný návštěvník stojí pořád v předsíni a váhá, zdá má jít dál. Pak jsem ale zakopl o otcovy golfové boty, zavrával a shodil stínítko z lampy vedle stolu. Vetřelec se zarazil, zvedl obušek a hledal cíl. Vrhł jsem se ke dveřím, vrazil do nich ramenem jako útočník v ragby a zaslechl, jak muž narazil rukou do zdi a roztříštil si o ni sklíčko hodinek. Bleskurychle se otočil, pokoušel se mě chytit do klinče, cítil jsem jeho pot a pomádu na vlasech, ale podařilo se mi přibouchnout mu prsty do dveří, takže musel obušek pustit.

Ztratil jsem rovnováhu a padl na kožené křeslo. Když se mi podařilo vstát, vzal jsem za dveře, ve vzduchu jsem stále cítil parfém, ale ten chlap byl už pryč. Dole na schodišti jsem slyšel nepravidelné kroky, kulhavou chůzi člověka, jemuž praskla česka. Bouchly další dveře, ale když jsem přešel k oknu v obývacím pokoji, na parkovišti a v zahradách byl klid.

Roztáhl jsem závěsy, otevřel okna, sedl si do křesla a čekal, až

vetřelcův parfém vyvane. Říkal jsem si, že v uhranutí otcovým bytem jsem zapomněl po příchodu zavřít hlavní dveře. Návštěvník s obuškem se choval spíš jako zloděj nebo soukromý detektiv než jako soused, který přišel vyjádřit upřímnou soustrast.

Když jsem odcházel na schůzku se seržantkou Falconerovou, našel jsem „obušek“ na zemi vedle dveří. Shýbl jsem se pro něj a našel těžký časopis – do ruličky smotané číslo Časopisu pro pediatrickou chirurgii.

3

Pouliční bouře

„Přemýšlel jsem o tom,“ říkal jsem seržantce Mary Falconerové.
„Kyklop...“

„Tak se jmenuje?“ Mluvila pomalu, jako by se snažila uklidnit nějakého sklíčeného vězně. „Ten muž v bytě vašeho otce?“

„Ne.“ Ukázal jsem oknem kantýny na střechu Metro centra.
„Myslím to nákupní středisko. Je to monstrum. Vedle něj jsme všichni jak trpaslíci.“

„Tak to možná zamýšleli,“ odtušila, aniž zvedla hlavu od svých poznámek.

„Fakt? Proč si to myslíte, seržantko?“

„Abychom si kupovali co nejvíce věcí ve víře, že pak vyrosteme.“

„To je zajímavé. Byl by z toho dobrý slogan. Měla byste pro to nákupní centrum dělat.“

„To snad radši ne.“

„Asi tam nakupovat nechodíte, co?“

„Když nemusím, tak ne.“ Seržantka pohlédla do kapesního zrcátka, které měla vždy po ruce vedle svých spisů, a uvolněný pramen blondatých vlasů si vpletla do pevně staženého copu.

„Být vámi, radši bych se tomu místu vyhýbala, pane Pearstone.“

„To taky budu. Kéž by se vaší radou řídil táta.“

„Jo, to si říkáme všichni. Byla to strašná tragédie. Vrchní komisař Leighton mě požádal, abych vám jeho jménem vyjádřila...“

Čekal jsem, až seržantka větu dokončí, jenže její mysl mezitím upoutalo něco jiného. Otočila se k oknu a pohledem se nákupnímu středisku vyhnula. K policii nastoupila hned po škole a byla předurčená k větším věcem než k utěšování pozůstalých,

což pro tuhle chladnou, leč zvláštním způsobem zranitelnou ženu nebyla ideální role. Patrně nevěděla, co si o mně má myslet, zároveň byla nervózní sama ze sebe, neustále sjížděla pohledem ke svým nehtům, kontrolovala si make-up, jako by hrozilo, že jí části tak pečlivě vytvořené masky odpadnou. Bylo zjevné, že v jejím vzezření je hodně hraného a nuceného – dokonalý make-up jak ze salonu krásy, přízvuk jak z televize, ale zároveň jsem si kladl otázku, jestli to není nějaký dvojité bluf. U výsledku jsem jí vysvětlil, že jsem otce sotva znal, ona naslouchala s účastí, přesto očividně chtěla téma otcovy smrti co nejdříve opustit. Pokusila se odlehčit napětí, usmála se na mě, překvapivě mile, snad až vyzývavě, ale vzápětí se zase stáhla a skryla za svou uměrečnou masku.

Okousanou tužkou poklepala na zápisník. „A říkáte, že ten muž vás napadl...?“

„Ne, nenapadl mě. To já jeho. Vlastně jsem ho pravděpodobně zranil. Třeba je to lékař. Mohli byste se podívat do nemocnice.“

„Co přesně se stalo?“

„Zatahoval jsem závěsy, otočil se a vidím ho s nějakým klackem v ruce.“ Sbalil jsem pediatrický časopis do ruličky a zvedl ho nad stůl, jako bych chtěl seržantku přetáhnout po hlavě, a pak se od ní nechal odzbrojit. „Možná jsem reagoval nepřiměřeně. Je to moje chyba.“

„A čím to je?“ Seržantka mě několik vteřin upřeně pozorovala. „Nemáte tušení?“

„Můžu jen hádat.“ Tahle atraktivní a zároveň nervózní policajtku v sobě měla cosi, co mě pobízelo mluvit: „Matka se nikdy znovu neprovdala a já měl vždycky dojem, že ji musím chránit. Jestli si ten doktor bude stěžovat, tak mu řekněte, že jsem byl ve velkém stresu.“

„To je pravda, bohužel to ještě nějakou dobu bude trvat. Při-

pravte se na to, pane Pearstone.“ Zcela věčným tónem, jako kdyby mi četla jízdní řád, mi pak oznámila: „Dnes odpoledne bude obviněný převezen z richmondské policejní stanice zpět do Brooklands. Stráví tu noc a zítra stane před soudem.“

„Policie pracuje na jedničku. Co je to zač?“

„Jmenuje se Duncan Christie, pětadvacet let, běloch, trvalým pobyt v Brooklands. Již ho obvinili z vraždy vašeho otce a dvou dalších obětí. Očekáváme, že proces proběhne u soudu v Guildfordu.“ Pak přísně ukázala na modřiny na mých rukou: „Pane Pearstone, je důležité, aby slyšení zítra proběhlo bez jakýchkoli problémů. Chystáte se přijít k soudu?“

„Nejsem si ještě zcela jist. Nevím, zda můžu sám sobě důvěřovat.“

„To chápu. Soud nebude dřív než za půl roku, do té doby...“

„Že se jako uklidním. Soud v Guildfordu, říkáte... Očekávám, že ho odsoudí.“

„To lze těžko předvídat. Dosud jsem vyslechla tři svědky, kteří si jsou jisti, že ho viděli se zbraní v ruce.“

„Přesto se mu podařilo utéct. Nikdo ho nezastavil.“

„Byl tam chaos, strašný zmatek. Záchranka se musela dovnitř doslova probojovat. K nouzovým východům se vrhlo na čtyři tisíce lidí. Několik set lidí se zranilo, když se pokoušeli dostat ven. Je v tom i poučení, pane Pearstone.“

„A můj otec za něj zaplatil.“ Bez přemýšlení jsem ji uchopil za ruku a překvapila mě její horká dlaň. „Komu co ten starý chlap udělal?“

„Váš otec nebyl terčem, pane Pearstone.“ Potichu ruku zas odťáhla a nechala ji ležet bezvládně na stole jako nějaký výstavní exponát. „Střelec pátil naslepo do davu.“

„Šílený... a tenhle Christie, to je nějaký vyšinutec, ne? Jak to, že ho pustili na ulici?“

„Dostal na den propustku z nemocnice v Northfieldu. Dokto-

ři měli za to, že je schopen návštěvy u ženy a dětí. Spolehli se na svůj úsudek, a takhle to dopadlo.“

„Asi jim moc nevěříte.“

„My nejsme psychiatři, pane Pearstone. Christie byl v Brooklands dobře známý. Proti nákupnímu středisku bojoval.“

„To si vybral docela terč.“

Seržantka Falconerová zavřela spis. Čekal jsem nějaký projev emocí, odsouzení toho psychopata, ale tón jejího hlasu byl ledově neutrální. „Když se to centrum stavělo, tak mu zranilo dceru nákladní auto. Demonstroval před centrem, kolem jel ten nákladák a spadly z něj nějaké ocelové trubky. Společnost mu nabídla odškodnění, ale on to odmítl. Dostal podmínku, neustále ji ale porušoval, tak ho zavřeli do blázince.“

„Dobře. Aspoň něco udělali správně.“

„Jedině tak ho mohli zachránit před vězením. V té době se tady těšil velké podpoře.“

„Podpoře?“ opakoval jsem nevěřičně a vyhýbal se jí pohledem. Cítil jsem, že přes svůj neutrální tón mi chce něco říct a že na kávu do kantýny mě pozvala, aby mi mohla sdělit skutečný účel našeho setkání. Proto jsem ji klidně vyzval: „Seržantko, pokračujte prosím.“

„Ne každý má Metro centrum rád. Neřeknu vám konkrétní jména, ale tihle lidé si myslí, že nákupní centrum svádí zákaznice na scestí. Všichni chtějí víc a víc, a když to nedostanou, často se uchylují k ...“

„Násilí? Tady? V bohatém Surrey? V konzumním ráji? Těžko tomu uvěřit. Na druhé straně nelze přehlédnout ty vlajky, nápisy a muže ve svatojiřských košilích.“

„To jsou týmoví vůdci. Pomáhají nám udržet masy pod kontrolou. Anebo to si alespoň vrchní komisař Leighton namlouvá,“ prohodila seržantka a opatrně zabloudila pohledem ke stropu. „Pane Pearstone, dávejte pozor, pokud v noci půjdete ven.“

Opřela se a nabídla mi svou tvář z profilu. Masku policajtky byla ta tam, teď jsem v jejím obličejí četl citovou povrchnost cílevědomé, ale nejisté absolventky. Svým zvláštním způsobem mě vlastně žádala o pomoc. Uvědomil jsem si, že proti Duncanu Christiemu neřekla jediné kritické slovo, navzdory bolesti a tragédii, kterou způsobil.

„Jo... takže vy Metro centrum nenávidíte?“

„Ne tak docela. Vlastně jak kdy. A nenávisť je asi moc silné slovo.“

„A Brooklands obecně?“

Ramena jí poklesla, kapesní zrcátko uklidila, jako kdyby si uvědomila, že bdělosti nebude nikdy dost. „Požádala jsem si o přeložení.“

„Moc násilí?“

„Spíš ta hrozba násilí.“

Chtěl jsem ji znovu vzít za ruku, ale zdálo se mi, že se červená. Odpoledne se chýlilo ke svému konci a temně se lesknoucí kopuli nákupního střediska zalila načervenalá záře, jako by se uvnitř rozsvítilo nějaké slunce.

„Vypadá to, jako by se budova probouzela k životu,“ nadhodil jsem.

„Ta nikdy nespí, věřte mi. Je pořád vzhůru. Má vlastní kabelovou televizi. Průvodce životním stylem, tipy pro nákup do domácnosti, zejména pak pro ty rodiny, kterým stačí naznačit.“

„Podněcování k rasové nenávisti.“

„Něco takového. Jsou lidi, kteří jsou přesvědčeni, že nás připravují na nový svět.“

„A kdo za tím vším stojí?“

„Nikdo. A v tom je právě ta krása...“

Zvedla se a sbírala si papíry. Bylo mi jasné, že se přede mnou uzavírá. Mluvila se mnou, jako bych byl nějaké dítě, a mně došlo, že její úlohou bylo rozmělnit mou zlost a dohlédnout na to,

abych se co nejdřív vrátil do Londýna. Ona však naší schůzky využila k tomu, aby mi sdělila něco, co šlo z ní samotné. Jistým způsobem byla tím sdělením ona sama, nervózní a neklidný balíček svázaný do elegantního blondatého balení. Během rozhovoru se jí rozvázalo několik mašlí, tak si je rychle upravila.

Procházeli jsme mezi stoly a já se zeptal: „A zajistili jste tu zbraň, kterou ten Christie střílel? Co to bylo? Nějaký kalašnikov objednaný poštou?

„Tu jsme dosud nenašli. Ale podle všeho to byl Heckler & Koch, poloautomat.“

„Heckler & Koch? To je přece policejní zbraň. Mohl ji ukrást na policejní stanici.“

„To taky udělal.“ Seržantka Falconerová se rozhlížela po prázdné kantýně, jako kdyby tu byla poprvé. „Probíhá vyšetřování. O jeho průběhu budete informován, pane Pearstone.“

„To rád slyším. Povězte mi, ze které stanice tu pistoli ukradl?“

„Z brooklandské centrály,“ odpověděla mi s hranou nenuceností, „tedy právě odsud.“

„Z téhle stanice? Tomu se těžko věří...“

Ale seržantka Falconerová mě už neposlouchala. Přešla k oknu a zadívala se na ulici, do míst vedle vjezdu na policejní parkoviště. Na chodníku se formoval dav, dobře oblečení obyvatelé Brooklands v elegantních kabátech, mnozí z nich nesli tašky z nákupního centra. Zaplnili chodník před stanicí, v dalším postupu jim bránilo půl tuctu policistů.

Několik urostlých mužů ve svatojiřských košilích fungovalo jako pořadatelé a odklánělo lidi od mladé černošky, která stála uprostřed silnice a držela za ruku malé dítě. Byla zjevně vyčerpaná a druhou rukou si zakrývala nateklý horní ret a tvář. Ne přátelský dav ignorovala a hleděla přes jejich obličaje do oken policejní stanice.

„Paní Christieová a jejich dítě. To ho musela brát s sebou?“

ušklíbla se seržantka Falconerová a pohledem sjela k hodinkám. „Je mi líto, pane Pearstone. Nechtěla jsem vás vystavovat tomuhle...“

„Nedělejte si starosti.“ Stál jsem vedle ní u okna a nasával její vůni, omamnou kombinaci Caleche a estrogeneru. Oči jsem upíral na mladou černou ženu, jež stála na ulici sama, jen se svým hněvem a zuřivou inteligencí. „Má docela kuráž.“

„Jen jí nelitujte. Vezmu vás ven bočním vchodem.“

U vjezdu na parkoviště blikaly blesky. Lidé z davu vrhali na paní Christieovou kytice z roztrhaných květin. Stírala si okvětní lístky z obličeje, když vtom její unavenou tvář nasvítili televizní osvětlovači a rázem její pohledné rysy proměnili v odpudivou masku.

„Seržantko, ten dav se nějak hecuje. Budete tu mít výtržnosti.“

„Výtržnosti?“ Ukázala ke schodišti před kantýnou. „Pane Pearstone, v Surrey lidi žádné výtržnosti nedělají. Jsou podstatně zdvořilejší, a mnohem nebezpečnější...“

Prošli jsme kolem prázdných kanceláří kriminálky, v nichž na sebe přes stoly zahlcené papíry blikaly displeje počítačů. Z oken na schodišti se nabízel výhled přes parkoviště, za nímž se dav lidí tlačil na kordon policistů. Hala pod námi byla plná uniformovaných policistů, kteří zde čekali na příjezd zadrženého.

Přes parkoviště už přibíhali další diváci. Cestu davem si razilo policejní auto se zapnutou sirénou, za ním jela bílá dodávka. Na čelním skle měla drátěné pletivo připomínající spuštěné hledi. O to se roztříštila láhev minerálky a bublinky Perrieru se rozběhly po skle.

Z davu diváků, kterým se podařilo proniknout za bránu, se ozýval hluk, živočišný řev davu, jenž v blízkosti vycítil gilotinu. Policisté se z recepcie přesunuli do dvora a vytvořili kordon kolem dodávky, jejíž zadní dveře se právě v té chvíli otevřely.

Mladá černoška se ocitla uprostřed vřavy, dceru svírala v náruči. Čekal jsem, že se ji někdo vydá zachránit, nicméně mou pozornost zcela zaujal muž vystupující z dodávky. Policista mu přehodil přes hlavu šedou deku, přesto jsem na několik okamžiků zahlédl jeho zažloutlou, neholenou tvář, zjizvenou bradu poznamenanou akné, čelo plné modřin od ran, jež nedávno utřil. Dav ani policisty, kteří ho postrkovali, vůbec nevnímali, pohled upíral k anténám tyčícím se nad stanicí, snad jako by očekával, že přes ně dostane zprávu z nějaké vzdálené hvězdy. Hlava se mu opilecky kývala, prázdnota v duši se pojila s hlubokým niterným, téměř mesiášským hladem. Viděl jsem léta podvýživy, sebezanedbávání a arogance, tvář vrahů z celých dějin, vykořeněných městských mužů jiné doby, kteří přežili až do jednadvacátého století a mezi čtyřkolkami a rodiči vozíci děti do školy na prosperujícím předměstí působili stejně nepatřičně, jako kdyby se na lehátku u bazénu na Costa Blanca objevil neandrtálec. Nějak se stalo, že tenhle vyvrhel a dement se dokázal vyhnout sociálce a soudům pro mladistvé a naučil se nákupní centrum nenávidět tak intenzivně, že jednoho dne ukradl pistoli a začal zběsile pálit do davu lidí, kteří si o pauze na oběd přišli nakoupit, a přitom zastřelil penzionovaného pilota, jenž si zrovna šel koupit svůj oblíbený tabák.

Obklopoval ho sevřený kruh policistů, kteří ho se semknutými pažemi postrkovali ke stanicí. Na vnějším okraji hloučku stála seržantka Falconerová a rozpaženýma rukama se pokoušela uklidnit pokřikující diváky. Dívala se na mě, jak stojím v okně schodiště, a mně bylo jasné, že mě tu nechala stát, abych mohl spatřit muže, který mi zabil otce.

Prostor recepcy se vyprázdnil až na dvě písárky v civilu, které teď odešly od svých stolů. Prošel jsem kolem nich a stanul u otevřených dveří, jimiž se policisté chystali přivést Christieho do stanice. Prohledal jsem si kapsy, zda v nich nenajdu nějakou

zbraň, a vytáhl klíče od auta. Sevřel jsem je v pěsti, největší klíč mi trčel mezi ukazováčkem a prostředníčkem. Jedna dobře mířená rána na Christieho spánek by svět zbavila tohoto mentálního degeneráta.

Držel jsem klíč v sevřené pěsti a připravoval se na útok, když se Christieho potlučená hlava zrovna vynořila zpod deky. Lidem v davu došlo, že už se k němu nedostanou, a tak se natlačili dopředu a rukama bušili do dodávky. V tlačenci policistů, kteří uhýbali před komíhajícími se nákupními taškami, jsem zahlédl Christieho ženu, jež s křikem nadávala policistce, která se pokoušela k ní dostat její dceru.

Napřáhl jsem pěst, abych trefil Christieho, který se v jakémsi idiotském transu potácel směrem ke mně. Vtom mě však za paži chytla silná ruka a zkroutila mi ji za záda. Silné prsty mi zkušeně vytáhly klíčky z dlaně. Obrátil jsem se a spatřil mohutného muže vojenského vzezření s nezastříženým rezavým knírem, jehož mohutný hrudník a paže byly vtěsnané do příliš malého tví-dového saka.

„Pan Pearson?“ zeptal se, klíčky mi zacinkal před obličejem a vzápětí mě odsunul stranou, když kolem nás pospíchala policistka se zatčeným demonstrantem. „Geoffrey Fairfax, právník vašeho otce. Mluvili jsme spolu po telefonu. Pokud se nemýlím, za deset minut máme schůzku. A musím říct, že vypadáte jako člověk, který by odsud rád co nejrychleji zmizel...“

4

Hnutí odporu

„Jak vidíte, pane Pearstone, většina dědictví po vašem otci připadne charitativnímu fondu pilotů. To je k vám asi nespravedlivé a na můj vkus až příliš definitivní.“ Geoffrey Fairfax s rezignovaným gestem zaklapl staré dřevěné desky jako víko od rakve. „Ale dal to na dobrou věc, ty peníze se rozdají vdovám pilotů, kteří zemřeli při leteckých neštěstích. Za těch čtyřicet let jich jistě musel znát spoustu – jestli vás to tedy nějak uklidní.“

„Znal jich hodně, udělal správnou věc,“ přitakal jsem, dopil whiskey a opatrně prázdnou sklenku položil na tácek. Říkal jsem si: starochovo první odmítnutí, varování ze záhrobní. „Tu poslední vůli zpochybňovat nebude.“

„Dobře. Byl jsem si tím jistý hned, jak jsem vás viděl. Byt je samozřejmě váš,“ věnoval mi Fairfax potutelný úsměv. „U závětí bývají lidé překvapivě štedří. Lékaři věnují svá těla anatomickým ústavům, přestože vědí, že je tam rozřežou na kousky. Ženy odpouštějí záletným manželům. Jsem rád, že váš otec tu závěť nezměnil.“

„Chystal se snad k tomu?“

„Ne, váš otec nikdy nejednal impulsivně. Snad trochu ke konci... Ale skutečně těžko říct.“

Čekal jsem, že Fairfax bude pokračovat, vědom si toho, že sleduji dobře nacvičené představení jednoho z posledních herců-manážerů v Brooklands. Jeho publikum tvořili zejména truchlící, ovšem hrabiví pozůstalí a on si zjevně užíval každý okamžik. Rozhlížel jsem se po jeho dubem vykládané pracovně a v duchu si kladl otázku, jak se jeho kavalírské způsoby hodí do nového Brooklands. Převádět vlastnická práva ke kancelářským budovám ve fastfoodovém hospodářství bezobslužných pokladen a ná-

kupních center, to nebylo nic pro něj. Patřil do světa, v němž dálnice M25 ještě neexistovala.

Na záramovaných fotografiích postavených na vedlejším stole pózoval jako podplukovník v záloze, na koni při místním honu, než lišky ze západního Surrey opustily svou dávnou otcinu a zamířily do lepšího světa v okolí benzinových stanic a na terasy manažerů. Stejně jako mnozí ředitelé starosvětských firem, které jsem měl možnost poznat, byl i Fairfax arogantní, v jeho chování bylo cosi nejasně výhružného, a taky byl neschopný. Ze složky otcových papírů vyklouzl list a snesl se na zem k jeho nohám, on tomu však nevěnoval sebemenší pozornost, snad ve víře, že ho uklízečka vrátí na místo. A když ho náhodou vyhodí, co na tom sejde? V jeho růžolící chytré tváři bylo cosi zlověstného. Seděl v mohutném křesle za stolem, hlava mu sotva byla vidět, takže jeho klienti se museli natahovat, pokud ho chtěli vidět.

Na mohutného chlapa po padesátce prokázal rychlé reflexy, když mě vytáhl z vřavy na policejní stanici a pevnou rukou mě nasměroval k zadnímu vchodu parkoviště, odkud se dalo zastřešenou chodbou přejít k policejní ubytovně a silnici odbočující z hlavní. Usadil mě do svého range rovera a v bočním zrcátku sledoval, jak se dav rozchází. Jel agresivně, téměř srazil dvě postarší ženy, které mu nestačily včas uhnout. Geoffrey Fairfax byl příkladem vzácného druhu, rabiáta ze střední třídy. Bylo v něm cosi brutálního, co nemělo nic společného s bojem na ragbyovém hřišti, mnohem spíš to vyjadřovalo jakousi odvěkou touhu dát domorodcům za vyučenou.

„Otec...?“ připomněl jsem mu. „Chtěl jste říct?“

„Byl to pozoruhodný člověk. Abych řekl pravdu, v posledních několika měsících jsme ho v klubu neviděli. Mrzelo nás to, vypadalo to, že se změnil. Našel si nové přátele, poněkud neobvyklou společnost...“

„Koho přesně?“

„Těžko říct. Nepřišlo mi, že to jsou lidi jeho typu, ale znáte to. On rád hrával bridž, bavil dámskou společnost, dobře mu šel squash.“ Fairfax stiskl víko složky rukama, jako by se bál, že by z ní mohl uniknout otcův duch. „Je to strašné. Jen doufám, že najdou toho, kdo za to je zodpovědný.“

„Já měl za to, že už ho chytli,“ poposedl jsem si a zvědavě se naklonil, neboť jsem v právníkově hlase zaslechl zvláštní podtón. „Myslím toho chlápka, kterého zatkla policie, toho místního vyvrhela nebo cvoka...?“

„Duncan Christie? Ano, vyvrhel to je, ale mentál ne. Dvě hodiny v policejní dodávce s člověkem pěkně zamává. Zítra jde na soud k výslechu.“

„Mně přišel úplně vyšinutý. Předpokládám, že to udělal on.“

„Všechno tomu nasvědčuje. Ale jen si počkejme a uvidíme. Uklidněte se, pane Pearstone. Očekávám, že proces proběhne brzy a že Christie bude zcela jistě odsouzen. Je to zvláštní, ale my ho kdysi zastupovali.“

„Není to divné? Kancelář jako vaše, a zabývá se nějakými cvoky?“

„Vůbec ne, bez takových kauz bychom nepřežili. Díky Christiemu jsme měli co dělat celá léta. Výtržnosti na veřejnosti, protispoločenské chování, pokusy různých snaživců dostat ho do blázince. Jeden z mých mladších kolegů ho zastupoval, když se soudil s Metro centrem.“

„Prý to středisko nenáviděl.“

„To nenávidí každý. Je to zhůvěřilost.“ Fairfax teď mluvil hlubším hlasem, jako kdyby nadával na přehlídku flákajících se vojáků. „Od okamžiku, co hráblí poprvé do země, se spousta lidí bála, co to s nimi udělá, já mezi nimi. A měli jsme pravdu. Tohle býval poměrně příjemný kout Surrey. Vše se změnilo, to jsme se do té ohavné kopule klidně mohli všichni nastěhovat.“

Občas mám dojem, že už tam jsme, jen si to neuvědomujeme.“

„Ale vždyť je to jen nákupní galerie,“ snažil jsem se ho uklidnit.

„Jen? Proboha, člověče! Na téhle planetě není nic horšího.“

Rozčilením vstal z křesla a mohutnými stehny rozhoupal stůl. Silnýma rukama roztáhl brokátové závěsy. Za náměstím s mnoha stromy stála skromná radnice a za ní se tyčila osvětlená lastura Metro centra. U maloměstského právníka mi takový projev zlosti imponoval. Teprve teď jsem si uvědomil, proč tu byly závěsy při mém příchodu zatažené, a říkal jsem si, že je má patrně zatažené celý den. Vnitřek kopule žhnul jako jádro reaktoru, byla to převrácená mísa plná světla probleskujícího skleněnými panely ve střeše. Mezi obchodním střediskem a Fairfaxovou mohutnou postavou stála desetipatrová kancelářská budova, nicméně světlo z Metro centra jako by tou stavbou pronikalo, jako by její intenzivní záře dokázala projít i pevnou hmotou, aby si našlo nepřátelsky naladěného a nebojácného právníka.

Fairfax se nenechal zastrašit, otočil se ke mně a varovně zvedl masitý ukazováček. Lstivě si mě prohlížel a pokýval hlavou nad mými ošoupanými botami.

„Možná nevíte, pane Pearstone, že to centrum má otevřeno čtyřicet hodin denně. To je neobyčejná představa. Stavební inženýr v našem klubu mi říkal, že taková budova vydrží přinejmenším sto let. Mohu se vás zeptat, co vlastně děláte? I když váš otec mi to říkal.“

„Dělám v reklamě, ale uvažuji o změně povolání.“

„Díkybohu za to. Ale i tak, vy jste nejspíš těmto takzvaným nákupním galeriím nakloněn. Na druhé straně si užíváte toho luxusu, že tu nemusíte žít.“

„Vy to říkáte, jako by život tady byl účinně peklo.“

„Ono to taky peklo je...“ odušil Fairfax, nahnul se ke karafě s whiskey a zazátkoval ji, čímž mi dával na vědomí, že naše schůzka je u konce. Když jsem vstal, agresivně se ke mně otočil, jako

kdyby se mě chystal srazit k zemi. Z uražené hrdosti dlouho hledal slova: „Vy jste z Londýna, pane Pearstone. To je jeden velkej bleší trh a nikdy to nic jinýho nebylo. Levný zboží a ještě lacinější sny. My tady v Brooklands byli skutečná obec, bydleli tu lidi, ne jen pokladny. To je teď pryč, zmizelo to přes noc, jak se otevřela tahle továrna na peníze. Najíždějí nám sem lidi zvenčí, jsou jich tisícovky, a v hlavách mají jen to, jak co nejvýhodněji nakoupit ve slevách. Pro tyhle lidi je Brooklands jenom parkoviště. Ve školách bují záškoláctví, stovky dětí denně bloumají v centru. Jediná nemocnice, kterou tu máme a která by se měla starat o míst-ní, je přeplněná kvůli dopravním nehodám způsobovaným návštěvníky. Modlete se, aby se vám poblíž dálnice M25 nikdy nic nepřihodilo. Taky jsme tu mívali vzdělávací kurzy a těšily se značně oblíbené: francouzská konverzace, místopis, bridž. Ty všech-ny jsou už zavřené. Lidi radši chodí do nákupního centra. Do kostela taky nikdo nechodí. Proč se namáhat? Duchovní náplň najdou v New Age stánku, který je v centru vlevo, hned za ham-burgery. Měli jsme tu desítku společností a klubů – hudebních, ochotnických, archeologický klub. Dávno už neexistují. Charity, politické strany? Nikdo na schůze nechodí. O Vánocích najme Metro centrum flotilu Santa Clausů v autech. Ti projíždějí ulicemi a z reproduktorů jim duní koledy z Disneyho filmů. Uvidíte tu dívky u pokladen, jak oblečené do kostýmu Zvonilky ukazují stehna. Obrněná divize se svojí nejroztomilejší show...”

„To všechno zní strašně,“ přitakal jsem a přemýšlel, jak se dostanu nejrychleji zpět do Londýna. „Ale takhle je to teď víceméně v celé Anglii. Záleží na tom?“

„Sakra na tom záleží!“ vybuchl Fairfax, oběhl stůl, otevřel prosklenou skříňku za závěsem a vytáhl z ní brokovnici. Zkušeně ji zlomil, aby se přesvědčil, jestli je nabitá. Ve tváři se mu teď zračilo něco víc než vztek, hluboká kmenová nenávist k lidem z plání, kteří se kolem něj usadili. „Záleží na tom...”

„Pane Fairfaxi...“ Bylo mi ho líto, připadal mi jako lidé, kteří v začátcích automobilismu běhali před prvními vozy s červenou vlajkou, ale potřeboval jsem už jít. „Mohl bych si zavolat taxi – potřebuji se dostat zpět ke svému autu.“

„Vašemu autu?“ odbyl mě Fairfax. Pak ztišil hlas, jako kdyby ho stíny opuštěného náměstí mohly slyšet. „Podívejte se kolem sebe, pane Pearstone. Stojíme tváří v tvář novému typu lidí – lidí, kteří chodí jako v mátohách, jsou pasivní, jen v ruce svírají věrnostní kartu svého obchodu. Věří všemu, co jim lidé jako vy napovídají. Chtějí být podváděni, chtějí být obkluzováni, aby si kupovali nejnovější cetky. Ti lidé čerpají veškeré své vzdělání z televizních reklam. Podle nich se věci, které mají nějakou hodnotu, poznají podle toho, že se dají strčit do nákupní tašky. Tohle je oblast zasažená morem, pane Pearstone. Ten mor se jmenuje konzumerismus.“

Stále držel brokovnici v rukou, pak si ale vzpomněl, že čekám u dveří. Zarazil se, v duchu si odškrtnl poslední korálek v řůzenci a vzápětí mě doprovodil do chodby. Kanceláře byly prázdné, nicméně ze zasedací místnosti naproti se ozývaly hlasy.

„Zamořená oblast,“ opakoval jsem po něm. „A mohu se zeptat, jaký je na to lék? Předpokládám, že se s tím smířit nehodláte.“

„Věřte mi, že ne. Budeme bojovat. Mohu vás ujistit, že jsme už začali...“

Fairfax znovu ztišil hlas, když jsme kolem zasedací místnosti procházeli. Zrovna se otevřely dveře a z nich na nás vykoukla jeho zástupkyně Susan Dearingová. Naposledy jsem s ní mluvil na pohřbu a teď jako by jí bylo trapné, že mě vidí. Chtěla mluvit s Fairfaxem, ale ten jen máchl brokovnicí a naznačil jí, že teď nemá čas.

Otevřenými dveřmi jsem zahlédl skupinku asi pěti lidí rozsazených kolem velkého stolu, s židlemi odstrčenými, jako by jeden druhému nevěřili. Nepoznal jsem ani jednoho z nich, byť

na neupraveném účesu mladé ženy sedící zády ke mně mi cosi přišlo povědomé. Na sobě měla bílý plášť, takže vypadala jako lékařka, jež přišla dohlédnout na schůzku pacientů, nicméně pravou nohou nervózně ťukala do podlahy.

Prošli jsme recepcí. Za stolem nikdo nebyl, nicméně na lavici bokem seděla mladá černoška a v klíně jí spala dcerka. Paní Christieová dítě skoro nevnímala, oči nad tvářemi plnými modřin upírala na lovecké výjevy. Jednu klopou saka měla vytrženou ze švů a vytržený kus látky si přidržovala třesoucí se rukou. Tvář měla pomlácenou, nicméně pohled stále odhodlaný. Bili ji, plivali po ní, ale nějaké vnitřní přesvědčení jí dodávalo sílu jít dál. Jak jsem se tak na ni díval, došlo mi, že určitě věří v manželovu nevinu.

Za recepcí se šlo úzkou chodbou do kuchyně. U plynového sporáku stála seržantka Falconerová a zrovna rozlévala teplé mléko z rendlíku do dvou hrnků.

„Pane Pearstone...“ popoháněl mě Fairfax, jenž se patrně nemohl dočkat okamžiku, až odjedu. „Vydáte se do Londýna ještě dnes večer?“

„Když najdu cestu. Brooklands jako by ani nebylo na mapě...“ Znovu jsem pohlédl na seržantku Falconerovou, jež utírala z vaříče vylité mléko, a zkoušel si ji zasadit do širšího rámce událostí, které mě zavedly sem do tohoto bizarního města a ještě bizarnější advokátní kanceláře. Zamával jsem na projíždějící taxi, to zastavilo u chodníku a já si mezitím s Fairfaxem potřásl rukou. Než se ode mě stačil odvrátit, zeptal jsem se: „Paní Christieová... ona je tady...?“

„Kdo?“

„Paní Christieová. Žena toho muže, co mi zabil otce. Doufám, že ji nezastupujete?“

„Ne, ne,“ ujišťoval mě Fairfax a gestikuloval k taxikáři. „Někdo se o ni jen musí postarat. Ona a její dítě jsou oběťmi toho všeho stejně jako vy.“

„Jasně.“ Sešel jsem po schodech, pak jsem se otočil a pohlédl Fairfaxovi do očí: „Poslední otázka: Zastřelil mého otce Duncan Christie?“

Fairfax uhnul pohledem a zadíval se na kopuli nákupního centra: „Rozhodně to tak vypadá...“

To byla jediná věta, které jsem byl od Geoffreya Fairfaxe ochoten věřit.

Metro centrum se za mnou ztrácelo v dálce, já projížděl zseřelými ulicemi a hledal ukazatele, které by mě navedly zpět do Londýna. Ale tady u M25, v samém srdci kraje dálničních lidí, ukazovaly všechny ukazatele dovnitř, naváděly pocestného zpět do východního bodu. „Metro centrum jih... Nákupní centrum Západní Surrey... Brooklandské kongresové centrum... Metro centrum východ...“

Ztratil jsem se a na opuštěné křižovatce nahlédl do automapy, kvůli níž jsem bloudil ještě víc. Projel jsem kolem řady středostavovských domů, non-stop supermarketů obklopených akry jasně osvětlených parkovišť. Přemítal jsem o zmateném dni, který jsem strávil v Brooklands a který tak trochu připomínal katalog opožděných příjezdů. Otec, jehož jsem sotva znal, byl po smrti, město, kde strávil poslední dny svého života, zahlazovalo stopy a měnilo se v labyrint.

Přejel jsem silnici ohraničující starý závodní okruh. Ze tmy vystoupily mohutné kry černého betonu, části bývalého náspu, geometrie stínů a vzpomínek, kamenný sen, jenž nikdy neprocitne. Téměř jsem cítil, jak z mlhy vystupují výpary výfukových plynů, slyšel burácení nadupaných motorů, vnímal vizi rychlosti, jež byla mnohem starší než sny o brokovnicích a rajtkách, které nosil v hlavě Geoffrey Fairfax se svými švadronami loveckých koní.

Otevřel jsem okno, abych zachytil zvuky ve své hlavě, hučení a bublání výfuku. Jenže noční vzduch se plnil ještě jiným du-

nivým zvukem, jenž přicházel z fotbalového stadionu vzdáleného půl míle. Vysoko na oblohu vystupovaly světelné paprsky, rozostřené teplem a výpary stoupajícími z davu.

Na další odbočce jsem z okruhu vyjel a zařadil se do proudu aut, který plul kolem stadionu. Zápas právě skončil, davy ze stadionu se vylévaly do okolních ulic. Z východů vycházeli muži a ženy ve svatojiřských košilích a hledali své zaparkované vozy. Vysoko nad stadionem visely elektronické obrazovky a obrovsky zvětšený komentátor z nich přes prázdné tribuny promlouval k sobě samému. Útržky jeho slov hřměly nad provozem a chorály fanoušků obou týmů. Byl to pohledný, trochu tělnatý muž, jenž pohodovým chováním připomínal cestáka, tedy onen typ člověka, který jsem tak dobře znal z prezentací nových výrobků – byli to lidé, jimž nedělalo problém hezky žvanit, příjemně se usmívat a v každé ze svých uhlazených větiček něco slíbit.

Nad hlavou jsem zaslechl úder pěsti do střechy vozu. Fanoušci přecházející ulici bušili do projíždějících aut v rytmu svého kmenového chorálu. Tři muži ve svatojiřských košilích vstoupili do vozovky přímo před mým jensenem, takže jsem musel prudce zabrzdit a oni mi ještě bouchli do kapoty. Za nimi šly dvě ženy, ve stejných červenobílých košilích, ruce propletené tím nejpráteleštějším způsobem. Vypadalo to, že skupinka je v dobré náladě, přesto na nich bylo něco hrozivého: jako by oslavovali fotbal coby to poslední, kde ještě společnost může doufat v násilí. Procházeli kolem dlouhé řady zaparkovaných vozů, pak nastoupili do velkého BMW. Světly zablikali do rytmu pokřiku, prosmýkli se mezi projíždějícími vozy a vysokou rychlostí odjeli pryč.

Komentátor na obrazovkách se vznášel nocí a jeho hlas duněl prázdnými tribunami. Záběry vypracovaných fotbalistů střídaly upoutávky na koupelny a mikrovlnné trouby. Stále ještě mluvil, když jsem vyrazil severním směrem a sledoval, jak jeho úsměv, autentický ve své neupřímnosti, postupně uvažá ve světle ramp.

5

V nákupním středisku

Jako všechna velká nákupní střediska i Metro centrum tlumilo úzkost, rozptylovalo vlastní hrozbu a nabízelo balzám všem, kteří do něho vstupovali s obavami. Stál jsem na slunci nějakých padesát metrů od jižního vchodu a sledoval, jak nakupující přecházejí přes širokou parkovací plochu, jež centrum obklopovala a sama o sobě tvořila rozlehlé prstencovité náměstí. Již za několik okamžiků je zalije světlo, jež na ně bude působit ještě léčivěji než cokoli, co jim může nabídnout slunce. Vstupujeme do těchto obřích chrámů a jsme zase mladí, jako děti na návštěvě u nového spolužáka, v domě, jenž se zprvu zdál nepřátelský. Pak se objeví cizí, leč usměvavá matka a uklidní i to nejnervóznější dítě příslibem sladkostí, které během návštěvy dostane.

V všechna nákupní střediska z nás rafinovaně dělají malé děti, ale Metro centrum jako by nás povzbuzovalo, abychom trochu povyrostitli. U vchodu stáli uniformovaní stevardi kontrolující tašky a kabelky, což byla reakce na tragédii, při níž přišel o život můj otec. Ke vchodu se přiblížil postarší asijský pár, který rychle obklopili dobrovolníci ve svatojiřských košilích. Nikdo jim nic neříkal, jen na ně upírali oči a strkali do nich, až musela zasáhnout ochranka.

PR manažer Tom Carradine, který se tak ochotně objevil na pohřbu, si se mnou domluvil schůzku u informačního pultu. Nyňí vedl oddělení nabízející pomoc zraněným a pozůstalým. Již předtím mi kurýr doručil tištěný prospekt připomínající nabídku nové emise akcií, uložený v luxusním pouzdře a nabízející nejruznější slevy a výhody v obchodech nákupního střediska, odstupňované tak, až to silně navozovalo dojem, že smrt člena rodiny při teroristickém útoku se maximálně vyplatí.

V telefonu byl Carradine ochotný a účastný, doslova dychtil po

tom, aby mi vylíčil vše, co mu bylo známo o okolnostech otcovy smrti. Dokonce jsem měl dojem, že je až příliš horlivý, mluvil o úhlech střelby a o rychlosti kulek, jako kdyby popisoval počítačovou hru, v níž se něco nepovedlo. Vyprávěl mi, že slyšení u soudce nižší instance bylo odloženo na další den kvůli rozsahu zranění, která Christie utrpěl při zatýkání, a též kvůli obavám o bezpečnost po výtržnostech před policejní stanicí.

To už jsem dospěl k rozhodnutí, že se výsledku u soudu zúčastním – Carradinova komentovaná prohlídka mi místo zločinu navždy vtiskla do mysli. Chtěl jsem vidět, jak Christieho formálně obviní. Zmocnil se mě pocit nejistoty ohledně všeho kolem: v čekárně u svého právníka jsem zahlédl paní Christieovou, seržantka Falconerová jí ohřívala mléko pro dítě, Fairfaxovo agresivní chování, jenž mi prakticky dával za vinu, že má za humny obří nákupní středisko. Obvinění Christieho udělá přinejmenším za touhle předměstskou neskutečností tlustou čáru.

Otočil jsem se zády ke slunci a jižním vchodem vešel do nákupní galerie. Mým očím se naskytl pohled na terasovité městečko, v němž se jezdilo do výše položených ulic eskalátorem a výtahem. Okraje vstupní haly označoval proud sycené vody bublající pod můstky vedoucími do miniaturních zahrad, do Edenů slibujících zážitek smysluplnější než sebepoznání či věčný život. Celý prostor byl pod dohledem stevardů, v recepci nabírali dobrovolníky do ochrany.

Když jsem kolem recepčního pultu procházel, stevard mi nabídl brožurku vyzývající všechny zákazníky centra, aby se i oni stali očima a ušima nákupní galerie. Dva muži ve středním věku, tři sekretářky, které zrovna nebyly v práci, a nějakí mladíci v baseballových čepicích zrovna podepisovali formuláře, načež dostali odznaky, které si připíchli na klopou. Hudební kulisu protínala oznámení pro nakupující, v nichž se zdůrazňovalo, že v obchodním centru platí stejná bezpečnostní pravidla jako na letišti.

Uniformovaná ochranka ani její dobrovolní pomocníci převkapivě nikomu nevadili. Za řinčení vojenských pochodů se narovnali v zádech a chodili svižněji, asi jako Londýňané za války. Předě mnou stál manželský pár s dítětem v golfových holích a já s nimi bezmyšlenkovitě srovnal krok.

Zpomalil jsem, zastavil se u jednoho z můstků a všiml si, že bílá barva na zábradlí se začíná odlupovat. Proud vody šplouchající mezi umělými kameny ztratil směr. Chuchvalce pěny bezcílně kroužily kolem, vyčerpané snahou vrátit se do hlavního řečiště. Několik prasklin vykazovala dokonce i podlaha vstupní haly, opotřebovaná statisíci podpatků.

Navzdory těmto varovným znamením si Tom Carradine zachovával neochvějně optimistickou náladu. Byl to mladý muž sotva po dvacítce, usměvavý, přátelský a odzbrojujícím způsobem seriózní. Měl bledou pleť a jasné kulaté oči jako ti, kteří verbují lidi do nějaké sekty. Když vyběhl z davu a stiskl mi ruku, došlo mi, že jsem první pozůstalý, který do obchodního centra zavítal, a že on se dávno rozhodl, že z mé návštěvy udělá velký úspěch.

„Jsme moc rádi, že jste mezi nás přišel, pane Pearstone,“ trásl mi horlivě rukou a cenil si toho, že jsem se vydal přes poušť do jeho klimatizované oázy. „Doufáme, že nás přijdete navštívit znovu. My zde v Metro centru všichni hodně věříme v budoucnost.“

„Já též, Tome...“

Vedl mě k nedalekému pojízdnému chodníku a souhlasně pokývl hlavou, když se mi na něj podařilo nastoupit bez škobrtnutí. Žoviálně pokynul zákazníkům stojícím opodál, přičemž rukou poklepával do rytmu hudby. Přesně v patnáctivteřinových intervalech se na mě otáčel s širokým úsměvem, jako bezpečnostní světlo v podzemní garáži.

„Ta hudba se mi líbí,“ prohodil jsem, „i když je na můj vkus až moc vojenská. Někde v tom slyším tu píseň Horsta Wessela.“

„Posiluje to ducha,“ vysvětloval mi Carradine. „Jde nám o to, aby naši zákazníci měli dobrou náladu. Chápete...?“

„Chápu. Poklesly vám tržby... od toho útoku?“

Carradine se ušklíbl, jako by nebyl schopen vůbec přijmout myšlenku, že by tržby mohly z jakékoli příčiny poklesnout. „Zpočátku trochu, z piety samozřejmě. Ale jinak musím říct, že nám zákazníci vyjadřují obrovskou podporu.“

„Semkli se kolem vás.“

„Jednoznačně. Myslím, že jestli něco, tak nás to všechny spojilo. Jsem přesvědčen, že tomu jste rád, pane Pearstone.“

Mluvil důrazně a díval se mi přímo do očí. Samozřejmě jsem měl za to, že mi nedůvěřuje, a to hlavně kvůli tomu, že můj otec se nechal zabít v jejich obchodě, což bylo stejně nevhodné, jako kdyby se člen nějakého církevního sboru skácel mrtev vedle oltáře při večerní bohoslužbě. Smrt do Metro centra nepatřila, neboť toto nákupní středisko zrušilo čas i roční období, minulost i budoucnost. Pravděpodobně tušil, že i já jsem vůči obchodnímu centru naladěn nepřátelsky, že jsem další středostavovský snob, který nesnáší pozlátko, sebevědomí a příležitosti, pokud se jich doslova chytí nižší třídy.

Působil téměř bojovně, začal drmolit jako průvodce turistů, popisoval obrovské rozměry nákupního střediska, tisíce čtverečních metrů prodejní plochy, tři hotely, šest multikin a čtyřicet kaváren. „Věděl jste, že máme větší prodejní plochu než celý Luton?“

„Je to úžasné. Ale i tak...“ ukázal jsem na obchody po obou stranách pojízdného chodníku, v nichž se skvěly důvěrně známé značky šperků, fotoaparátů a elektrických spotřebičů, „...vždyť prodáváte to samé.“

„Ano, ale v každém obchodě se věci zdají jiné,“ zaplály Carradinovi oči. „Proto k nám zákazníci chodí. Metro centrum vytváří nové klima, pane Pearstone. Uspěli jsme tam, kde Greenwich Dome neuspěl. Tohle není jen nákupní galerie. Je to spíš ...“

„Náboženský zážitek?“

„Přesně tak! Je to, jako když jdete to kostela. K nám můžete chodit každý den, a navíc si vždycky můžete něco odnést domů.“

Po těch slovech obrátil oči vzhůru a poslouchal ozvěnu vlastních slov ve své hlavě. Sotva dosáhl dospělosti, ale už teď směřoval k tomu, aby se ve středním věku stal fanatikem. Říkal jsem si, že kromě nákupní galerie asi nemá jiný život. Tento obří obchodák uspokojoval všechny jeho citové potřeby, jeho vnímání vlastního já. Byl naivní, nadšený, chtěl potěšit a vlastně sloužil v noviciátu, který nikdy neskončí. A já jsem ho pomáhal vytvořit.

Chodník dojel na konec své cesty a dovezl nás do samotného srdce Metro centra. Nacházeli jsme se v ústředním atriu, kruhovém prostoru plném zákazníků přecházejících k eskalátorům, které je vyvázely do vyšších pater. Provoněný prostor osvětlovalo neostře světlo, nicméně tu a tam mou pozornost zaujal paprsek skrytého bodového světla. Měl jsem pocit, jako bych stál na pódiu nějaké velké opery, obklopen kruhem a dalším kruhem nahoře, plným diváků. Vše působilo teatrálně, každé gesto i myšlenka. Uzavřená geometrie nákupní galerie vnucovala každému zákazníkovi intenzivní pocit sebeuvědomění, jako kdybychom byli statiky ve wagnerovském hudebním dramatu, které se stalo světem samotným.

„Tome? Co se děje?“

Carradine se ode mě odvrátil. Pohled teď upíral na jeden z prosklených výťahů, které kolem nás stoupaly do nejbližších pater. Na třetím podlaží, mezi výtahem a zábradlím lemuujícím chodník pro pěší, je otevřená záklopka hydrantu, vysokotlaká hadice míří přímo na nás. Carradine se po mém boku zjevně cítil nesvůj, neustále si totiž zapínal a rozepínal sako. Říkal jsem si, že právě z tohoto místa byl zastřelen můj otec a další oběti, z místa mezi regály s ponožkami a kosmetikou, mezi luxusními vinotékami a servisy notebooků, z nejnižšího místa na světě, pod hladinou moře.

Samotného mě překvapovalo, že teď, když jsem se na místo vraždy konečně dostal, jsem byl zcela klidný. Obklopovala mě jeskyně plná pomíjivých pokladů, prováděl mě nervózní PR manažer, smrt pozbyla své hrozivé síly a neměřil se teď ničím strašlivějším než velikostí poprsí a kapacitou v kilobytech. Lidské plémě se náměsíčným pochodem vydalo do zapomnění, myslíc jen na to, čím logo bude mít na svém rubáši.

„Pane Pearstone? Promiňte, nenapadlo mě...“

„To je v pořádku, Tome. Vůbec si s tím nedělejte starosti,“ uklidňoval jsem mladého manažera a položil mu ruku na rameno. „Ten průlez ve třetím patře? Odtud střílel?“

„Přesně tak,“ přitakal Carradine a bylo na něm vidět, že musel sebrat všechny síly, aby se uklidnil. Ztuhl v šíji, zhluboka dýchal a počítal do šesti. Na tuhle rekonstrukci ho žádné školení nepřipravilo. Mluvil rychle, jako kdyby četl z komuniké pro tisk. „Dvě dávky za sebou. Ve 14:17, ani si nikdo nestačil uvědomit, co se vlastně děje. Svědci říkají, že se všichni zastavili a poslouchali ozvěny výstřelů, takže si mysleli, že těch ran bylo víc.“

„A pak?“

„Pak? Totální panika. Všechny eskalátory mířící dolů se zaplnily, lidé v horních patrech se rvali, kdo se dřív dostane do výťahu. Trvalo nám tři dny, než jsme identifikovali všechny tašky, které tu zákazníci nechali. Jistě si dokážete tu scénu představit, pane Pearstone.“

„Bohužel dokážu.“

„Dva lidé zemřeli na místě, paní Holdenová, což byla místní penzistka, a polský turista pan Mickiewicz. Váš otec a patnáct dalších utrpělo zranění.“ Carradine zatnul pěsti a ignoroval zákazníky, kteří se zastavovali a poslouchali ho v domnění, že to je nějaký průvodce. „Bylo tu tolik lidí, pane Pearstone. Musíte pochopit, že ten střelec se prostě nemohl netrefit.“

„S tím asi počítal. Polední nával.“ Díval jsem se kolem sebe

a představoval si šílence, jak začne náhodně pálit kolem sebe. „Je docela překvapivé, že netrefil těch lidí víc.“

„No...“ pokynul Carradine smutně hlavou, zatímco se k němu protlačila žena ve středním věku s dvěma plnými taškami a pošeptala mu: „Trefil přece medvědy.“

„Medvědy?“

„Tři medvědy... maskoty Metro centra. Lidi to hodně ranilo...“

Carradine ukázal do středu nákupní galerie. Na kruhovém podstavci stáli tři obří plyšová medvědi. Táta medvěd měl dobré čtyři metry na výšku a kulatý trup i nohy mu pokrývala lesklá kožešina. Vedle něj stála matka s mládětem, tlapy natažené k zákazníkům, jako kdyby se chystaly oznámit, že dorazila čerstvá kaše.

„Úchvatné. Úplně jako ve skutečnosti. Vypadají, jako by každou chvíli měli promluvit.“

„Promluvit ne, ale umějí se hýbat. Tančí na hudbu. Jejich oblíbenou písničkou byla Rudolf, sob s červeným nosem,“ vysvětloval Carradine a pak vážným tónem dodal: „Vypnuli jsme motory. Z ohleduplnosti...“

„To od vás bylo citlivé. On trefil i je? Tak ještě štěstí, že jim to nic neudělalo.“

„Bylo to jen tak tak,“ přitakal Carradine a ukazoval na kulaté břicho matky medvědice a na levé ucho táty medvěda. Původní látku přešili čtverečky tmavší kožešiny, takže obě zvířata vypadala trochu potrahaně, asi jako kdyby se porvala u snídaň. „Naši zákazníci z toho byli celí špatní. Dostali jsme stovky dopisů, korespondenčních lístků s přáním brzkého uzdravení...“

Bez rozmyšlení jsme k medvědům šli. Povšiml jsem si lístků položených na podstavci, mnohé z nich obsahovaly vzkazy psané dospělou rukou. Nechyběly tu ani květiny, řada miniaturních plyšových medvídků, jeden dokonce v maličké svatojiřské košili, a několik sklenic s medem a melasou.

„To je jako nějaká svatyně,“ prohodil jsem a zaposlouchal se do vlastního hlasu.

„Nepochybně.“

„Pojďme dál,“ vyzval jsem ho a gestem ukázal směrem od medvědího tria, byť jsem si byl vědom, že účast s medvědy, kterou jsem projevil, nás sblížila. „S těmi medvědy mě to moc mrzí, nicméně vypadají, že je o ně dobře postaráno. Teď by mě ale zajímalo, po kterém z těch eskalátorů jel můj otec.“

„On po žádném eskalátoru nejel, pane Pearstone.“

„Seržantka Falconerová mi říkala, že právě jel do třetího patra. Tam si kupoval tabák v trafice...“

„Dunhill. Ale toho dne ne. Šel po schodišti do výstavního areálu.“

Mezi přízemím a prvním patrem visel nad hlavní halou jakýsi mezanin, kam se šlo po schodišti lemovaném bílým zábradlím. Nechyběla tu vyhlídková plošina, kde mohli nakupující odpočívat a shlížet na davy pod sebou. Část mezaninu fungovala jako veřejná galerie, vystavující dioramata nových rezidenčních čtvrtí a vědeckých parků.

„Tento prostor jsme se rozhodli věnovat místním firmám,“ vysvětloval Carradine. „Je to součást našeho programu veřejné osvěty.“

„To je od vás osvědčené,“ ohodnotil jsem to a čekal, až se Carradine zhluboka nadechne. „Teď mi ale povězte, kde přesně mého otce zastřelili?“

Carradine beze slova ukázal na vyhlídkovou plošinu. Začal se silně potit a raději si zapnul sako, aby skryl propocení flek, který se mu vytvořil pod kravatou. Strnule mě pozoroval, když jsem vystoupal po několika schodech na plošinu, pak se otočil a upřel pohled na obří medvědy.

Stál jsem na plošině a skoro jako bych čekal, že se na kovové podlaze objeví skvrny otcovy krve. Poslední okamžiky života

strávil opřený o zábradlí, vysílený chůzí do nákupního střediska. Požární vikýř byl nějakých šest sedm metrů ode mě a já si představoval tu kulku, jak mi prochází hlavou. Sledoval jsem její možnou dráhu a povšiml si mělké rýhy v zábradlí. Schodiště dostalo mezitím nový nátěr, já však položil ukazováček do rýhy a cítil poslední záchvěv otcova života – byl to můj poslední kontakt s mužem, kterého jsem nikdy nepoznal.

„Pane Pearstone, jste v pořádku?“ Carradinovi se ulevilo, že prohlídka je za námi. Patrně si nikdy nepředstavoval, že něco takového bude muset podstoupit. „Můžeme jít ke mně do kanceláře...“

„Ne, já jsem v pohodě. To vy si zasloužíte pořádného panáka. Ale ještě než půjdeme, rád by se podíval na ten požární vikýř.“

„Pane Pearstone? To není dobrý nápad. Možná vás to...“

Chytil jsem ho za loket a otočil tak, aby stál čelem k medvěďům. Nějaký technik zrovna pracoval na ovládacím panelu uvnitř soklu a medvědice se mírně zachvěla, jako kdyby se vyhýbala další kulce. „Potřebuji si udělat celkový obraz. Tome, můj otec ve vašem obchodě zemřel. Dlužíte mi to... a těm medvěďům taky.“

Stáli jsme v úzké komoře za požární hadicí, vedle vysokotlakého čerpadla a plynových bomb. Z hadice by tryskal proud pěny na podlaží, po nichž chodí zákazníci, a uhasila by hořící trosky padající ze střechy. Vyklonil jsem se z otevřeného poklopu a nabídl se mi téměř dokonalý pohled na vyhlídkovou plošinu, mezanin a celou halu.

„Dobře. Teď mi, Tome, povězte, jak se sem Christie dostal.“

Carradine napřímil své zmučené tělo. Na kovové stěně zůstaly vlhké otisky od jeho rukou. „Hasiči mají přístupové karty. Christie asi jednu ukradl.“

„To je zázrak, že se dostal až sem,“ prohodil jsem. Cestou sem jsme totiž museli projít bludištěm chodeb, tunelů a nákladních výtahů. „Není vůbec snadné to najít. Měl snad Christie nějakého komplice?“

„To je zcela nepředstavitelné, pane Pearstone,“ vyhrkl Carradine v šoku, že mě něco takového mohlo vůbec napadnout. „Christie je lstivý jak liška. Navíc se tu kolem neustále motal.“

„Přesto ho vlastně nikdo neviděl střílet. Jak se mu podařilo zbraň pronést sem?“

„Seržantka Falconerová mi říkala, že ji měl schovanou za těmi plynovými bombami.“

„Seržantka Falconerová? Na to, jak je upjatá, je docela...“

„Dvě ženy vycházející z toalet pro personál zahlédli Christieho běžet k nouzovému východu. Několik lidí ho pak poznalo na parkovišti.“

„Oni ho všichni znali?“

„Je to takový místní potíživista, otravný typ.“

„V tom je ten problém.“ Pistolí na pěnu jsem zamířil na medvědy. „V tom křiku a panice mohl jako vrah vypadat každý, kdo se dal na útěk. Zvlášť místní vyvrhel.“

„On je ale vinen, pane Pearstone,“ pokyvoval vehementně hlavou Carradine, jemuž se vracela ztracená sebedůvěra. „Odsoudí ho.“

Díval jsem se na mezanin a říkal si, co mého otce přivedlo ke stánku developera. Za výstavním prostorem bylo malé televizní studio, oddělené chromovanými trubkami a bezpečnostním rámem. V něm byla recepce s pohovkami z černé kůže a dále do kruhu rozestavěné kamery a světla kolem moderátorského stolu a sedaček pro hosty.

„Program budování vztahů se zákazníky,“ vysvětloval Carradine. „Těší se to obrovské oblibě. Zákazníci přijdou, rozpovídají se

o svých zážitcích z nakupování. Metro centrum provozuje vlastní kabelovou televizi. Večer máme větší sledovanost než BBC 2.“

„Chcete říct, že lidé jdou domů a dívají se na pořady o nakupování?“

„Nejen o nakupování, pane Pearstone. Jsou i pořady o zdraví, životním stylu, sportu, současném dění nebo palčivých místních problémech, jako jsou například žadatelé o azyl...“

Mezitím se rozsvítil monitor v kontrolní místnosti a na něm se objevila známá tvář, opálená a se stejně sympatickým úsměvem, jaký jsem předtím zahlédl na obrovských obrazovkách na fotbalovém stadionu.

Tvář nás provázela po celém komplexu, v soláriu opálený moderátor nás hřál svým šarmem dokonce i v Carradinově kanceláři, místnosti bez oken hluboko v administrativní části centra. Usrkával jsem dvojité espresso, šťastný, že mohu zabořit nos do konejšivé vůně kávy. Carradine se probíral fotografiemi, které vyndal z kartotéky.

Společně se svými asistenty strávil nespočet hodin retušováním krvavých skvrn, tváří zkroucených panikou. Snímky z bezpečnostních kamer, které mi ukazoval, zachycovaly ústup klidný a hrdinský jako u Dunkerque, mladší zákazníci pomáhali těm starším, uniformovaní zaměstnanci vodili děti k vděčným rodičům. Vysypané tašky, rozházené potraviny, plačící tříleté dítě s tváří od krve – to vše bylo posbíráno a odkázáno do onoho obřího zapomnění, které spotřebitelský svět vyhradil minulosti. U pultu, nejvýznamnějšího místa střetu lidského plemene s existencí, nebylo včerejška ani dějin, které se daly žít znovu; místo tu měla pouze intenzivní přítomnost ve formě transakce.

Položil jsem fotografie na Carradinův stůl a otočil se k televizi, kde právě opálený moderátor mluvil s ženami v domácnosti o jejich zkušenostech s novým kočkolitem na opakované použití. Hlavou mi blesklo, že tohle veřejně určitě nepustí.

„Toho už jsem viděl,“ obrátil jsem se na Carradina. „Před lety. Eastenders. Poldové. Hrával pedofily a vdovce, kteří své ženy zavraždili... v tom jeho výrazu je něco úskočného.“

„David Cruise.“ Jakmile jsem to jméno vyslovil, Carradine se prudce napřimil. „Je šéfem kabelové televize Metro centra. Je velice populární, naši zákazníci ho mají rádi.“

„To bych řekl. Pro nás taky dělal několik kampaní. Vzpomínám si na spot do kin na nějaké nové malé auto. Byl na to auto moc velký, tak jsme toho museli nechat. Televizní obrazovka je na něj dost malá.“

„Je dobrý. Jsme všichni rádi, že ho tu máme. Předseda našeho volebního okrsku je dokonce přesvědčen, že by z něj byl dobrý poslanec.“

„To nepochybně. Dnešní politika je pro takové lidi jako dělání. Samé úsměvy, hudba na pozadí, kampaň, která zcela vytěsní potřebu nějakého výrobku. Dokonce i ta úskočnost. Lidé se rádi nechávají napálit. Připomíná jim to, že všechno je hra. Tím se vás nechci nějak dotknout...“

Ozvalo se rychlé zaklepání na dveře a do místnosti vtrhla Carradinova sekretářka. Slzy měla na krajíčku, něco rychle na Carradina vychrlila, pak si stoupla u dveří, zatímco on sáhl po telefonu.

„Christie? Co tím chcete říct?“ poslouchal a dlaní si zakryl ústa. „Kdy? Soud? Je tady zrovna pan Pearson. Jak mu to mám vysvětlit?“

Sluchátko držel v jedné ruce, druhou opatrně zamáčkl vidlici a zíral na fotografie ležící na stole.

„Tome? Co se děje?“ obešel jsem stůl. „Nějaké špatné zprávy od rodiny?“

„Týká se to vaší rodiny,“ namířil na mě Carradine sluchátko. „Duncan Christie.“

„Co s ním? Je mrtvý? Neříkejte mi, že se oběsil v cele.“

„Je živý,“ ujistil mě Carradine a ustoupil, aby mezi námi by-

lo co nejvíce místa. Chvíli mě zkoumavě pozoroval, snad aby zjistil, zda tu informaci dokážu strávit. Poprvé nepůsobil dojmem dospívajícího chlapce. „Je živý, jak to jen jde. Dnes dopoledne proběhlo zvláštní slyšení. Právě skončilo. Soudce ho propustil. Dospěl k rozhodnutí, že není z čeho jej obvinít.“

„Jak je to možné? Tomu nevěřím.“ Vytrhl jsem Carradinovi sluchátko z ruky a vši silou ho zamáčkl do vidlice ve snaze toto absurdní orákulum umlčet. „To je fór. Anebo průser, nějaká právní chyba. Spletli si případy.“

„Ne, jde skutečně o Duncana Christieho. Prokurátor nedokázal předložit jediný důkaz a policie svá obvinění stáhla. Přihlásili se tři svědci, kteří dosvědčili, že Christieho viděli u jižního vchodu v okamžiku, kdy výstřely zazněly. Identifikovali ho při konfrontaci. Christie tedy nemohl být nikde poblíž mezaninu. Je mi to líto, pane Pearstone...“

Odvrátil jsem se a zadíval se do tváře moderátorovi, který se stále usmíval a koketoval s ženami v domácnosti. Byl jsem jako omámený, přesto mi neušlo, že David Cruise kameře raději nastavuje svůj levý profil, aby mu nebyly vidět ustupující vlasy nad pravým spánkem. Tou svou milou úlisností vlastně nabízel jedinou skutečnost v tomhle absurdním světě, který společně vytvořily smrt mého otce a Metro centrum.

6

Návrat domů

Očekával jsem, že před budovou soudu narazím na hlučný dav, ale policisté těch několik přihlížejících hravě přečíslili. Kolemjdoucí postávali na chodníku proti soudní budově, nicméně i poslední fotografové už si balili nádobíčko, neboť přišli o svůj cíl.

Cestou z Metro centra jsem si naladil místní rádio, které mi novinku potvrdilo. Pěstmi jsem bušil do volantu v přesvědčení, že zákon šokbrtnul. Viděl jsem Christieho natolik zblízka, že jsem ho mohl uhodit, i jeho svěšenou hlavu a nepokojný pohled; jeho viditelná snaha uniknout před sebou samým mě ujistila, že je vinen. Je mou povinností toto pomýlené a absurdní rozhodnutí soudu zvrátit. Do obrovského vakua, jež v mém životě vraždou otce vzniklo, teď vpadla jiná prázdnota.

Zaparkoval jsem jensena na dvojité žluté čáře a zamával na policistu, který schválně neřekl ani slovo, když jsem kolem něho procházel. Vycházel jsem po schodech ke dveřím soudní budovy, když jsem z nich zahlédl vycházet seržantku Falconerovou. Poznala mě a začala se otáčet, předstírajíc, že si urovnává účes. Jenže neměla kudy uniknout, a tak nakonec sebrala odvalu a pevně mi sevřela ruku.

„Pane Pearstone...?“ Působila dojmem, jako by byla duchem zcela nepřítomná, přesto mě nasměrovala do vestibulu, kolem tří uniformovaných strážníků pohupujících se na patách. „Už jste to slyšel? Tady je klidněji. Veřejnost...“

„Nebojte, všichni už vyrazili na nákupy. Nikoho to podle všeho nerozčílilo ani nepřekvapilo.“

„Věřte mi, přišlo to jako obrovské překvapení.“ Seržantka Falconerová studovala mou tvář a uklidnilo ji, že v ní našla stopu vzteku, což je emoce, kterou ji při výcviku naučili zvládnout.

Vedla mě k lavičce: „Sedněme si tady. Pokusím se vám vylíčit podrobnosti, jak nejlépe budu moci.“

„Nemůžeme jít dovnitř? Občanské povědomí, a tak. Pochybení spravedlnosti by měli snad vidět všichni.“

„Soud je už zavřený,“ usmála se a sestersky se dotkla mé ruky. „Christie za chvíli možná vyjde ven. Dokážete se s tím vyrovnat...?“

„V pohodě. Je přece nevinný, ne?“ opáčil jsem a sledoval strážníky, jak postávají kolem schodů a pendreký mají neochotně za opaskem, takže připomínali prodejce bez zákazníků. Bezmyšlenkovitě jsem nadhodil: „Policie prodává násilí.“

„Cože?“

„Myšlenku násilí,“ zasmál jsem se pro sebe. „Promiňte, seržantko.“

„Jste rozrušený. To je pochopitelné.“

„No...“ pokoušel jsem se uklidnit, dojatý jejím upřímným zájmem.

„Před půl hodinou jsem si byl jistý, kdo mi zabil otce a proč. Choromyslný pacient, co nesnáší obchodní centrum. Teď to na jednu je zase záhada. Brooklands, dálnice M25, tahle městečka u ní. Je to tady sakra divné. Nic tu není takové, jaké se to zdá.“

„Proto se sem lidé stěhují. Předměstí jsou poslední velkou záhadou.“

„A proto odjíždíte?“ Vzal jsem ji za teplou, skoro až horkou ruku. Překvapilo mě to. Na kloubu prsteníčku měla jizvu po šití, stopu po dávném zranění šlachy, co jí nějaký chuligán způsobil lahví od piva. Nebo si dala chirurgicky odstranit zarostlý zasnubní prsten, když se její tělo dál drželo vášně, kterou přelétavá mysl dávno vytěsnila? Seržantka Falconerová působila ostražitým a defenzivním dojmem, nejen ohledně zmatečného policejního vyšetřování otcovy smrti. Bylo mi jasné, že chce, abych odjel a vrátil se do bezpečí centrálního Londýna; na druhou stranu

jsem cítil, že i ona chce zmizet, že se chce osvobodit z nějaké pavučiny, jež se kolem ní omotává.

„Pane Pearstone? Na chvíli jste usnul.“

„Ano, omlouvám se. Ti svědci, kteří se přihlásili – co to je zač? Zelení, aktivisté proti honu na lišku, zhulení hipísáci? Předpokládám, že to jsou Christieovi přátelé. Jak spolehliví jsou?“

„Jsou naprosto spolehliví. Žádní zelení aktivisté ani hippies. Všechno jsou to lidé s dobrým postavením. Ctihodní místní lidé se vzděláním – lékař z brooklandské nemocnice, ředitel školy a psychiatr z uzavřeného oddělení, který Christieho léčil.“

„Jeho vlastní psychiatr?“

„Ti všichni ho viděli v hale u jižního vchodu, když se ozvaly výstřely. Byl jen několik metrů od nich.“

„A oni Christieho poznali? A co ti předchozí svědci?“

„Nebyli věrohodní. Pár lidí ho zahlédlo, jak utíká přes parkoviště, ale v tu chvíli již utíkali všichni.“

„Takže...“ Unaveně jsem se opřel do křesla a upřel oči na těžký strop. „Pokud mého otce nezabil Christie...?“

„Tak ho zavraždil někdo jiný. Brooklandská kriminálka na tom případu pracuje čtyřicet hodin denně. Určitě ho najdeme. Pane Pearstone, vraťte se do Londýna. Vždyt jste svého otce ani neznal. Je pozdě na to, abyste si na něj začal vytvářet celoživotní vzpomínky.“

„To je od vás trochu bezcitné, seržantko. V mém životě vždy bylo pro otce místo, které se teď chystám zaplnit. A ještě něco. Zahlédl jsem vás v kanceláři Geoffreya Fairfaxe, tehdy po tom sročení před policejní stanicí. Četl mi otcovu poslední vůli a procházeli jsme jeho majetek. Když jsem odcházel, zrovna jste ohřívala mléko pro dceru paní Christieové.“

„A co má být?“ Seržantka Falconerová se na mě dívala s naprostým chladem. „Pracovala jsem v jednotce na ochranu dětí, která se měla starat o Christieho nejbližší příbuzné.“

„Ve Fairfaxově kanceláři?“ rozhodil jsem rukama. „Tvrdil mi, že Christieho už nezastupuje. Ale pořád poskytuje útočiště manželce vraha.“

„Pan Fairfax jí pomáhal už předtím. Dával jí kapesné, platil za ni hotel. Také jí dal peníze, aby mohla jet s dítětem dovolenou. Říká se tomu charita, pane Pearstone. Tady v Brooklands se ti zámožnější stále snaží pomáhat těm, kteří takové štěstí v životě neměli.“

„To je od nich hezké. Avšak Geoffrey Fairfax mi nepříjde jako dobročinný typ. Domobrana, hony na lišku, brokovnice vedle psacího stolu. Z toho, co jsem měl možnost vidět, je to tak trochu fašoun a surovec. Jak se proboha dostal k tomu, že zastupoval někoho jako Duncan Christie?“

„Advokáti zastupují ty nejdivnější lidi, pane Pearstone. Není v tom žádný střet zájmů.“

„Přesně tak. Fairfax dobře věděl, že Christie nebude obviněn.“

„Co se tím pokoušíte naznačit?“ ztišila seržantka hlas. „Že ten případ byl u soudu zmanipulovaný?“

„Ne zmanipulovaný. Ale Fairfax si věřil, že obvinění proti Christiemu budou stažena. Jinak by vyřizování pozůstalosti po mém otci svěřil jiné advokátní kanceláři.“

„Pane Pearstone, jak by to mohl vědět?“ Seržantka Falconerová mluvila bez přemýšlení, ale pečlivě kladla na svá slova důraz.

„To nevím. Ale cosi mi na tomhle všem přijde víc než divné...“

Seržantce Falconerové zazvonil mobil a ona vstala. Krátce odpověděla, pak promluvila na strážníky u dveří. S úsměvem na tváři se zase obrátila ke mně a rychlým gestem mi naznačila, abych vstal.

„Vraťte se do Londýna, pane Pearstone. Zajedte si na dovolenou. S vaším otcem je mi to líto, ale pokud se v tom budete vrtat, dojdete nakonec ke stovkám spiknutí. Pane Pearstone...?“

Sledoval jsem ji, jak čeká na mou odpověď. Téměř se chvěla

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.